

Vestfold
og Telemark
revisjon

Risikovurdering

2024 - 2027

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Porsgrunn kommune

Innhold

1. Innledning	4
1.1. Bakgrunn – mandat	4
1.2. Metode	4
1.3. Avtale om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	7
2. Gjennomførte revisjoner	8
3. Aktuelle forvaltningsrevisjoner 2024-27	9
4. Om Porsgrunn kommune	10
4.1. Kommunens organisering	10
4.2. Selskaper og interkommunale samarbeid	10
4.3. Økonomi	11
5. Organisasjon og utvikling og øvrige tverrgående tema	13
5.1. Internkontroll	13
5.2. Vertskommunesamarbeid generelt	13
5.3. Etikk, habilitet og varsling	14
5.4. Budsjettering og rapportering	15
5.5. Bærekraft	16
5.6. Anskaffelser	17
5.7. Arkiv og dokumentasjon - åpenhet og innsyn	18
5.8. Saksutredning og gjennomføring av kommunestyrets vedtak	19
5.9. Informasjonssikkerhet og personvern	20
5.10. Tolketjenesten	21
5.11. Beredskap	22
5.12. Næringsarbeid	22
5.13. Skjenkebevilling og skjenkekontrollkontroll	23
5.14. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	24
6. Helse og omsorg	25
6.1. Folkehelsearbeid	25
6.2. Velferdsteknologi	26
6.3. Tildeling og koordinering	26
6.4. Institusjoner/boliger	28
6.5. Tjenester i hjemmet	30
6.6. Psykisk helse og rusomsorg	31

6.7.	Helsetjenester og rehabiliteringstjenester	32
6.8.	Helsestasjon, skolehelsetjeneste, svangerskap- og barseloppfølging	33
6.9.	Pårørendestøtte	34
6.10.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	35
7.	Oppvekst	36
7.1.	Barnehage	36
7.2.	Skole	38
7.3.	PP-tjenesten	40
7.4.	Barneverntjenesten	41
7.5.	Samhandling – forebygging – utenforskap	42
7.6.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	43
8.	Velferd	44
8.1.	Sosialhjelp	44
8.2.	Barn i lavinntektsfamilier	45
8.3.	Flyktninger og innvandring	45
8.4.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	46
9.	Miljø og byutvikling	47
9.1.	Planlegging og byggesaksbehandling	47
9.2.	Eiendomsforvaltning	48
9.3.	Boligsosialt arbeid	49
9.4.	Investeringsprosjekter	50
9.5.	Vann og avløp	50
9.6.	Brannvern og branntilsyn	51
9.7.	Kultur	52
9.8.	Klima og miljø	53
9.9.	Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon	55
10.	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap	56
10.1.	Eierskapskontroll	56
10.2.	Forvaltningsrevisjon i selskap	57
10.3.	Aktuelle tema for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap	63
	Vedlegg: Annet interkommunalt samarbeid – ikke selvstendige rettssubjekt	64

1. Innledning

1.1. Bakgrunn – mandat

Kontrollutvalget skal utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og skal påse at det blir utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommunen.¹

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Undersøkelsene kan rettes mot kommunen og mot kommunens selskaper. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

Eierskapskontroll er en kontroll av om kommunen utøver sitt eierskap i selskap i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og aksepterte prinsipper for god eierstyring. Kontrollen skal utføres av revisor i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, og kan kombineres med forvaltningsrevisjon i selskap.

Plan for forvaltningsrevisjon skal vise på hvilke områder kommunen planlegger å ha forvaltningsrevisjon. Planen skal dekke både kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Plan for eierskapskontroll skal vise hvilke eierskapskontroller kommunen planlegger å ha.

Planene skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens virksomhet og eierskap, og av virksomheten i kommunens selskaper.

Kommunestyret selv skal vedta planene innen utgangen av første år i valgperioden. Vedtatte planer gjelder inntil ny plan er vedtatt. Kommunestyret gir vanligvis kontrollutvalget myndighet til å gjøre endringer og/eller fravike planene.

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er grunnlaget for kommunens plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Risikovurderingen er utarbeidet av Vestfold og Telemark revisjon IKS (VTR) på oppdrag fra kontrollutvalget i Porsgrunn kommune, jf. sak 31/23. Risikovurdering for forvaltningsrevisjon står i kapitlene 3 til 9, og risikovurdering for eierskapskontroll står i kapittel 10.

1.2. Metode

Risikovurderingen er av overordnet karakter, og det kan være noe usikkerhet ved informasjonen vi bygger på. Det kan også skje endringer i risikobildet i løpet av planperioden. Vi vil ta utgangspunkt i følgende:

¹ Jf. kommuneloven § 23-2, § 23-3 og § 23-4.

- gjeldende krav og forventninger innenfor kommunens ansvarsområder og eierskap
- nøkkeltall fra KOSTRA, andre databaser og annen statistikk
- informasjon om internkontroll og annen sentral informasjon i årsmelding, budsjett og handlingsprogram
- innspill og synspunkt fra kommunedirektør/kommunens ledelse og ordfører
- innspill og synspunkt fra kontrollutvalg og sentrale folkevalgte i kommunen
- gjennomførte og planlagte tilsyn fra statlige myndigheter
- forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller gjennom de siste årene
- andre erfaringer og kunnskap fra revisjonsarbeidet

Innspill til forvaltningsrevisjoner

Avtroppende kontrollutvalg gav i møte 29.08.23 sak 32/23 følgende innspill til risikovurderingen

- Kvalitet og ressursbruk i kommunens klima- og miljørapportering

Innspill fra sittende kontrollutvalg

Kontrollutvalget har i møte 16.02.24, sak 1/24 gitt følgende innspill til risikovurderingen:

- Eierstyring i kommunalt eide AS
- Kommunens klimaarbeid
- Arbeidsmiljø - Arbeidsgivers tilrettelegging av samarbeid med tillitsvalgte/oppfølging av arbeidsmiljøloven
- Oppfølging av delegasjonsreglement
- Rullering og evaluering av kommunale planer
- Budsjettdisiplin – rapportering og styring
- Lovpålagt medvirkning – fra eksempelvis ungdomsråd, eldreråd

Innspill fra administrasjonen

Fra rådmann og kommunalsjefene har vi fått følgende innspill:

- Selvkost - gebyrregulativene, har vi riktig gebyrer sett opp mot andre kommuner og reell kostnad?
- Eierstyring - spesielt i forhold til AS og IKS. For eksempel Porsgrunn Utvikling og Grenland brann og redning
- Grenland brann og redning – oppfølging av **beslutningsgrunnlag** som var grunnlag for politisk behandling
- Introduksjonsstøtte/overføringer fra staten - hvordan er økonomien håndtert i kommunen.
- Samarbeidsavtaler - tilskudd. Faste tilskudd til lag og foreninger, eller andre aktører som mottar tilskudd fra kommunen.
- Startlån - håndteres startlån i Porsgrunn på lik linje med andre kommuner, er utlånsbeløp på riktig nivå, hvordan er kostnadsbildet for kommunen ved denne ordningen

- Mobbing - læringsmiljø. Oppfølging av elevundersøkelsen
- Meglerpakke - hvilket ansvar påtar kommunen seg og hva er vi forpliktet til
- SAMBA ²- kostnader. Fungerer tjenesten, leveransen til Porsgrunn og kostnadene slik det var forutsatt i etableringen av tilbudet
- Bevilgningsmyndigheten - fungerer behandling av alkoholbevilgninger slik det er vedtatt og etter hensikten?
- Vertskommune - kostnader og fordeling. Er det like prinsipper i de forskjellige kommunene vi har vertskommunesamarbeid med? Blir administrasjonskostnader belastet etter like prinsipper?

Innspill fra ordfører, varaordfører, gruppeledere og lederer for råd og utvalg

Fra spørreundersøkelsen har vi tatt med innspill som tre eller flere (av syv) har krysset av for.

- Internkontroll
- Personalforvaltning – oppfølging av sykefravær og rekruttering/beholde ønsket personell
- Saksutredning og rapportering
- Arkiv og dokumentasjon – åpenhet og innsyn
- Bemanning og kompetanse (helse og omsorg)
- Legemiddelhåndtering
- Rus og psykisk helsearbeid
- Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram
- Barneverntjenesten
- Grunnskole, spes.ped og psykososialt miljø
- Psykisk helse, barn og unge
- Arealplanlegging
- Bygg – forvaltning, drift og vedlikehold
- Byggesaker – saksbehandling
- Vann og avløp – investeringer
- Tilskudd til idrett, kultur og kulturminne
- Samarbeid med frivilligheten

Innspill fra hovedtillitsvalgte, hovedverneombud

Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er invitert til å komme med innspill, noe vi ikke har fått.

² SAMBA (Sammen om barna) er en institusjon for barn og unge med ulike og omfattende funksjonshemninger/skader i aldersgruppen 0-18 år.

1.3. Avtale om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kommunens ordning med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er regulert av selskapsavtalen for VTR IKS. Omfanget av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll fremgår av oppdragsbrevet og det årlige budsjettbrevet fra VTR.

VTR kan levere anslagsvis 7 rapporter om forvaltningsrevisjon og 2 rapporter om eierskapskontroll til Porsgrunn kommune, fordelt over fire år, avhengig av tema og innretning på undersøkelsene. Dersom kommunen ønsker det, kan kommunen kjøpe flere eller mer omfattende forvaltningsrevisjoner eller eierskapskontroller enn det som i utgangspunktet er avtalt.

2. Gjennomførte revisjoner

Forvaltningsrevisjoner 2020-2023

I Porsgrunn kommune er følgende forvaltningsrevisjoner (inkludert forvaltningsrevisjoner i selskap) gjennomført i perioden 2020-2023:

- Sykefraværsoppfølging (2024)
- Etikk og habilitet i Porsgrunn kommune 2023
- Investeringsbeslutninger 2023
- Avvikshåndtering i Helse og omsorg 2022
- Er innbyggernes opplysninger sikre? – Informasjonssikkerhet i Porsgrunn kommune 2022
- Ny ferge i Porsgrunn – ansvar og prosesser 2021
- Eierskapskontroll Grep Grenland AS 2021
- Barnevern 2020 (bestilt i forrige periode behandlet i KU 31.03.2020)
- Kunst 2020

Forenklet etterlevelseskontroll 2020-23

Revisor gjennomfører årlig forenklet etterlevelseskontroll med kommunens økonomiforvaltning.³

Etterlevelseskontrollen gjøres med små ressurser, og gir moderat sikkerhet for funnene. En forenklet etterlevelseskontroll vil kunne avdekke eller avkrefte behov for forvaltningsrevisjon som ikke framgår av denne risikovurderingen. I Porsgrunn kommune har revisor kontrollert følgende tema:

- Offentlige anskaffelser (matvarer)
- Finansrapportering
- Tilskudd til private barnehager
- Offentlige anskaffelser/kontraktsoppfølging
- Justering av MVA

Det ble ikke funnet avvik i disse risikovurderingene.

³ Jf. kommuneloven § 24-9

3. Aktuelle forvaltningsrevisjoner 2024-27

Tabellen viser hvor vi, basert på risikovurderingen, mener det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Oppstillingen er kronologisk. Aktuelle eierskapskontroller og forvaltningsrevisjon i selskap er omtalt i kap. 10.

Tema	Vinkling/kommentar	Se kapittel
Oppfølging av vertskommune-samarbeid	Avtaler, rapportering, kostnadsfordeling	5.2
Budsjettering og rapportering	Bør gjøres i siste del av perioden	5.4
Anskaffelser	Vinkling bør avklares ved bestilling	5.6
Arkivarbeid	Journalføring og arkivering, anbefales i siste del av perioden	5.7
Tolketjenester	Habilitet, taushetsplikt og krysssubsidiert	5.10
Skjenkebevilling og skjenkekontroll	Skjenkekontroll utføres av KEOPS	5.13
Kvalitet i Helse og omsorg	Forsvarlige helsetjenester, oppfyllelse av verdighetsgarantien	6.4
Tjenestekontoret	Tildeling av helse- og omsorgstjenester	6.3
Bemanning og kompetanse	Kommunens arbeid med å beholde og skaffe kompetanse. Faktisk versus planlagt bemanning. Kan gjøres på institusjon/bolig, men også andre områder innen Helse og omsorg er aktuelle.	6.4
Barnehage	Flere vinklinger mulig: Oppfølging av krav til psykososialt barnehagemiljø, manglende bemanning og kompetanse, barns rettigheter, barnehagemyndighet og fysisk miljø.	7.1
Skolemiljø	Kan også omfatte SFO	7.2
Spesialpedagogiske tjenester	Kan inkludere kommunens organisering av tjenesten.	7.3
Barnevern	Kan inkludere oppfølging av fosterhjem	7.4
Tidlig innsats rettet mot barn/unge	Alternative vinklinger: helsestasjonens forebyggende arbeid, tverrfaglig samarbeid og barnefattigdom	7.5 og 8.2
Sosialhjelp	Saksbehandling av økonomisk sosialhjelp	8.1
Mottak av flyktninger og gjennomføring av introduksjonsprogram	Dimensjonering av tjenester og gjennomføring av introduksjonsprogram	8.3
Byggesak	Saksbehandling av byggesaker. Kan gjøres i slutten av perioden.	9.1
Klimaarbeid	Planlegging, oppfølging av tiltak og/eller klimatilpasning.	9.8.1

4. Om Porsgrunn kommune

4.1. Kommunens organisering

Porsgrunn kommune er organisert i fire kommunalområder, og hver kommunalsjef representerer rådmannen i hierarkiet. Alle virksomheter ledes av en virksomhetsleder som er direkte underlagt rådmannen. Virksomhetslederne har selv ansvaret for personal, økonomi og tjenesteproduksjon i sine virksomheter. Rådmannens ledergruppe i Porsgrunn kommune er kommunens øverste administrative ledelse og består av rådmannen og fire kommunalsjefer på følgende områder:

- Organisasjon og utvikling
- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Miljø og byutvikling

Per 31.12.22 var det ansatt 2 672 personer i kommunen hvorav ca. halvparten er ansatt i Helse og omsorg. Sykefravær i tredje tertial 2023 var på 9.3 %.

Porsgrunn kommune har to kommunalt foretak, Keops Utvikling KF og Keops Arbeid KF, jf. kommuneloven kapittel 9. Kommunale foretak er en del av kommunen, men har egen daglig leder og et styre, som er direkte underlagt bystyret. Vi omtaler disse foretakene nærmere i pkt.5.12 og 5.13.

4.2. Selskaper og interkommunale samarbeid

Porsgrunn kommune eier flere selskaper og deltar i mange interkommunale samarbeid. Noen er organisert i egne rettssubjekter, andre er organisert som kommunale oppgavefelleskap eller vertskommune, med Porsgrunn kommune eller annen kommune som kontorkommune/vertskommune.

Risiko knyttet til eierskap og virksomhet i selskaper er vurdert i kap. 10. Andre interkommunale samarbeidsordninger er omtalt der de hører til i kommunens organisering. En samlet oversikt over kommunens eierskap i selskaper og deltakelse i interkommunale samarbeid står i kapittel 10 og vedlegg 1.

4.2.1. Grenlandssamarbeidet

Grenlandssamarbeidet IPR er et interkommunalt politisk samarbeid mellom Bamble, Drangedal, Kragerø, Siljan, Skien og Porsgrunn. Samarbeidet skal fremme regionens interesser, og er organisert som interkommunalt politisk råd, i Skien kommune.

Grenlandsrådet er styret i Grenlandssamarbeidet og består av ordfører, varaordfører og representant for opposisjonen i hver kommune.

Ordførerkollegiet består av de 6 ordførerne. Det overordnede formålet med ordførerkollegiet er å utvikle kommunesamarbeidet for best mulig vekst og utvikling i regionen. Målet er bl.a. å avklare uenigheter på et tidlig tidspunkt og initiere flere felles uttalelser fra kommunene i Grenland og samarbeid henimot andre aktører og sentrale myndigheter.

Kommunedirektørkollegiet er de 6 kommunedirektørene, og håndterer administrative saker. Kollegiet skal være saksforberedende organ for Ordførerkollegiet og Grenlandsrådet.

Det kommunale oppgavefellesskapet – Grenlandssamarbeidet er organisert som et selvstendig rettssubjekt. Dette organet skal bidra til å styrke samarbeidet i Grenland, og skal være tett på Grenlandssamarbeidet IPR. Grenlandssamarbeidet KO skal administrere Grenland næringsfond og forvalte en aksjeportefølje. Selskapet har ingen egne ansatte. Skien kommune har arbeidsgiveransvaret for de som utfører oppgaver for dette selskapet.

4.2.2. Øvrig samarbeid

Porsgrunn samarbeider med andre kommuner om ulike tjenester. Dette er:

- Tolketjenesten i Grenland: Samarbeid mellom, Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien kommune hvor Porsgrunn er vertskommune
- Kompetansestedet Samba – SAMmen om Barna, samarbeid mellom Skien og Porsgrunn
- Grenland landbrukskontor er et felles landbrukskontor for kommunene Skien, Siljan og Porsgrunn.
- Geodatasamarbeidet i Grenland er et administrativt vertssamarbeid mellom Bamble, Siljan, Skien og Porsgrunn, der Porsgrunn er vertskommune.

4.3. Økonomi

KOSTRA 2022	Porsgrunn kommune	Gruppensnitt (KG 10)	Landsgj.snitt *
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,1 %	1,7 %	2,7%
Langsiktig gjeld ⁴ i prosent av brutto driftsinntekter	119,5 %	123 %	47,6 %
Frie inntekter per innbygger	62 581	63 432	67 020
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	10,7 %	13,1	14,5 %

Tabell 1: Tall fra KOSTRA pr 15.02.24

⁴ Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (KOSTRA)

Netto driftsresultat er en hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren, ifølge det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. TBU anbefaler at netto driftsresultat for kommunene over tid bør være på 1,75 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat i Porsgrunn kommune var i 2022 på 168,3 millioner kroner. Tabellen viser at Porsgrunn kommune, ligger over det anbefalte nivået fra TBU.

Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter sier noe om hvor sårbar kommunens budsjettbalanse er for en økning i renten. Rentekostnaden skal dekkes av driftsinntektene. Som vi ser i tabellen, ligger Porsgrunn kommune omtrent på samme nivå som gruppesnittet, men lavere enn landssnittet. En økning i renten vil ha mindre påvirkning på driftsbudsjettet enn kommunene vi sammenligner med.

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd fra staten. Frie inntekter per innbygger sier noe om kommunens økonomiske handlingsrom. Tallene viser at Porsgrunn kommune har noe lavere frie inntekter en gruppesnitt og landssnitt, og dermed har litt lavere handlingsrom.

Fri egenkapital drift er det som i kommuneregnskapet kalles disposisjonsfond. Dette er midler som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet, og er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har. Tabellen viser at Porsgrunn kommune har lavere fri egenkapital enn gruppesnitt og landssnitt og har dermed en noe mindre økonomisk buffer.

5. Organisasjon og utvikling og øvrige tverrgående tema

Kommunalområde Organisasjon og utvikling har ansvar for de administrative støttefunksjonene, herunder virksomhetene IKT, HR, Økonomi og finans, Service og rådmannens stab.

5.1. Internkontroll

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at lover og forskrifter følges, jf. kommuneloven. Det er også krav om internkontroll i noen særlover, både sektorovergripende og for ulike tjenesteområdene i kommunen, f.eks. arbeidsmiljøloven, personopplysningsloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret minst en gang i året om internkontrollen og resultater fra statlig tilsyn.

Porsgrunn kommune har siden 2019 benyttet TQM som internkontrollsystem. TQM inneholder styrende dokumenter, maler og rutiner. Alle kommunalområdene har sine områder med maler og rutiner i TQM.

Det er gjennomført to forvaltningsrevisjoner på Helse og omsorg i perioden 2020-2023. Gjennomgangene viste at internkontrollsystemet var godt utbygd og at risikovurderinger, avvikshåndtering og dokumentbiblioteket i stor grad ble brukt i tråd med intensjonene. Det er også gjennomført forenklede etterlevelseskontroller som har sett på ulike deler av kommunens internkontroll. Det var ikke funnet avvik i disse kontrollene.

Kommunen har tillagt AMU en sentral rolle i å følge opp avvikshåndtering og risikovurdering som skal gjennomføres på virksomhetsnivå.

Vurdering

Mangelfull internkontroll kan generelt føre til lovbrudd, dårlig kvalitet i saksbehandling og tjenesteyting, og manglende måloppnåelse ellers. Men vi kjenner ikke til forhold som tilsier at det er særskilt risiko på dette området i Porsgrunn.

5.2. Vertskommunesamarbeid generelt

Vertskommunesamarbeid er regulert av kommuneloven § kapittel 20. Det skal inngås avtale mellom de samarbeidende kommunene, som bla. skal regulere økonomiske forhold og avklare hvilken myndighet og oppgaver som skal legges til vertskommunen og vertskommunesamarbeidet.

Porsgrunn deltar flere i slike vertskommunesamarbeid, se liste i vedlegg.

Vurdering:

Det kan generelt være risiko knyttet til organisering, drift og økonomiske forhold i vertskommunesamarbeid, og risiko knyttet til om avtaler følges.

Vi har fått innspill på at det kan gjøres en forvaltningsrevisjon på kommunens oppfølging av slike avtaler og at både avtalene og kostnadsfordelingsprinsippene blir undersøkt. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å følge opp dette innspillet om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om dette temaet.

5.3. Etikk, habilitet og varsling

Et av formålene med kommuneloven er å bidra til at kommuner er tillitsskapende. I årsberetningen skal kommunen gjøre rede for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Habilitet har vært et aktuelt tema nasjonalt i 2023, og det er også et viktig tema lokalt. Det har stor betydning for tilliten til kommunen at habilitetsspørsmål blir håndtert riktig. Habilitetsreglene skal også bidra til å sikre at avgjørelsene kommunen tar blir materielt riktige, ved å redusere risikoen for at det blir tatt utenforliggende hensyn.

Arbeidstakere har rett, og til dels plikt, til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, jf. arbeidsmiljøloven. Varslingsordningen skal bidra til at medarbeidere tør å si fra om kritikkverdige forhold. Kommunen som arbeidsgiver skal ha rutiner for mottak og behandling av varsler. En god ytringskultur blant ansatte, og gode rutiner rundt varsling, er viktig for lokaldemokrati og tjenestekvalitet.

Porsgrunn kommune har etiske retningslinjer for alle ansatte. Disse er revidert i 2023 og ligger på kommunens intranett.

Vi gjennomførte forvaltningsrevisjon om etikk og habilitet i 2023. Vi konkluderte med at kommunen hadde etablert systematiske tiltak på området, men var det noen svakheter bla. om manglende etisk refleksjon/dilemmatrening og skriftlighet rundt håndtering av habilitet.

Kommunen har egen varslingsplakat og omtaler varsling i årsmeldingen. I 2019 informerte administrasjonen kontrollutvalget om kommunens varslingsrutiner.

Vurdering

Arbeidet med å sikre høy etisk standard og et trygt ytringsklima må være kontinuerlig. Ofte nedprioriteres praktisk arbeid med etikk, og da kan det utvikle seg subkulturer i organisasjonen. Det bør derfor gjøres jevnlig forvaltningsrevisjon av etikkarbeidet i kommunen. Da det nylig er gjennomført en forvaltningsrevisjon på etikk og habilitet, mener vi at det ikke er hensiktsmessig å gjennomføre dette i denne perioden. Kontrollutvalget kan vurdere å innhente informasjon om status på kommunens arbeid på disse områdene på annen måte enn gjennom forvaltningsrevisjon.

5.4. Budsjettering og rapportering

Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.

Kommunestyret selv skal vedta årsbudsjett og økonomiplan for de fire årene i valgperioden. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Årsbudsjettet er bindende.

Kommunestyret skal vedta årsregnskap og årsberetning senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Minst to ganger gjennom året skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med budsjettet.

Porsgrunn kommune setter opp årsbudsjett og økonomiplan i balanse. Dokumentene viser hvilke mål kommunen har og ulike tiltak for å nå dem. Administrasjonen rapporterer til folkevalgt nivå hvert tertial og hvert år.

Kommunen utarbeider budsjett og rapporteringer i Framsikt. I budsjettprosessen blir verbalvedtak lagt inn i Framsikt. Disse blir fulgt opp løpende i tertialrapporteringen.

Porsgrunn har god budsjettkontroll og vi har ikke funnet vesentlige avvik i våre kontroller av budsjett og regnskap.

I 2023 har kommunen hatt et betydelig budsjettunderskudd og det har vært pekt på at politisk nivå skulle vært varslet om budsjettsprekken på et tidligere nivå.

Vi har fått innspill om at administrasjonen har et forbedringspotensial i hvordan det rapporteres til politisk nivå. Det blir pekt på at å rapportere hvert tertial, kan være for sjeldent og at detaljeringsgraden er for lav. Formannskapet har derfor nylig vedtatt at administrasjonen skal rapportere månedlig.

Vurderinger

Porsgrunn kommune har hatt utfordringer med budsjettoverskridelser i 2023. Rapporter til politisk nivå blir trukket fram som et risikoområde av flere og ordfører mener at dette bør bli bedre. Vi har fått innspill om forvaltningsrevisjon som ser på budsjett disiplin, budsjettering og rapportering. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å følge opp innspillene og gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området. En ev. forvaltningsrevisjon om dette bør vurderes gjennomført i siste del av planperioden.

5.5. Bærekraft

Kommunene har en viktig rolle i arbeidet med å oppnå en bærekraftig samfunnsutvikling, og det er en nasjonal forventning om at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for kommunenes samfunns- og arealplanlegging. I de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning står det at kommunene i sin overordnede planlegging skal ha tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser. Kommunene bør sette ambisiøse mål for utslippsreduksjoner.

Gjennom naturavtalen⁵ som ble inngått i desember 2022, har Norge bla. forpliktet seg til at tap av natur skal stoppes og reverseres innen 2030. Kommunesektoren vil få en sentral rolle i gjennomføringen av denne avtalen.

Figur 1 FNs bærekraftsmål

Norge oppfyller mange av bærekraftsmålene, men har utfordringer med å oppfylle mål om *ansvarlig forbruk og produksjon* (mål 12), mål om å *stoppe klimaendringene* (mål 13), og mål om å ivareta *livet på land* (mål 14).

Kommunen har flere roller/oppgaver som er viktige for å nå bærekraftsmålene. Kommunen er

- planmyndighet, se pkt. 9.1
- innkjøper av varer og tjenester, se pkt. 5.6
- eier og drifter av bygg og infrastruktur, se pkt. 9.2

⁵ Kunming-Montreal Global biodiversity framework

Det forventes at kravene til kommunenes bærekraftsarbeid vil øke i planperioden.

Porsgrunn kommune har utarbeidet kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2013- 2025. Bærekraft er omtalt under flere temaer.

Kommunene Skien og Porsgrunn har en felles kommunedelplan for klima og energi 2018-2025. Ett av målene er å redusere klimagassutslipp med 30 prosent i egen virksomhet innen 2025 sammenliknet med 2015.

Kommunen er en av partene i Bypakke Grenland fase 1 – 2015-2025. Formålet med bypakka er å redusere klimagassutslipp og legge til rette for miljøvennlige tiltak som kollektivtransport, gående og syklende.

Porsgrunn kommune har hatt reduksjon av kjemikalier som tiltak for å redusere klimagassutslipp. Som følge av dette tiltaket, har kommunen redusert klimagassutslipp på 40 tonn, og spart ca. 500 000 kroner.

Kommunen opprettet en klimakoordinatorstilling i 2021.

Vurdering

Bærekraft handler om å bruke ressurser på måter som ikke hindrer eller reduserer de neste generasjonenes behov og muligheter. Å planlegge for bærekraftig virksomhet og særlig gjennomføre nødvendige tiltak krever store omstillinger. Porsgrunn kommune har kommet et godt stykke på vei når det gjelder å legge til rette for å tenke bærekraftig. Kommunen bruker blant annet bærekraftsmålene i sin samfunns- og arealplanlegging og har avsatt ressurser til bærekraftsarbeid. Vi vurderer at det er en generell risiko for at kommunen ikke klarer å gjennomføre krav og forventninger til å være bærekraftig, men mener det ikke er hensiktsmessig om bærekraft generelt. Men vi mener at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om kommunens klimaarbeid, dvs. om bærekraftsmål 13, se kap. 9.8.

5.6. Anskaffelser

Reglene om offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser, og at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig og bærekraftig måte. Kommunen skal ha tiltak for å motvirke sosial dumping, ivareta miljøhensyn og motvirke brudd på menneskerettighetene. Fra 1.1.2024 skjerpes kravet om å ivareta miljøhensyn ved anskaffelser, og høsten 2023 er det foreslått skjerpede krav om bruk av lærlinger.

Anskaffelser over en viss verdi skal kunngjøres og gjennomføres i samsvar med regulerte prosesser. KOFA kan ilegge gebyr for ulovlige direkteanskaffelser.

Porsgrunn kommune deltar i *GKI – Grenlandskommunenes innkjøpsenhet* sammen med kommunene Bamble, Drangedal, Kragerø, Skien og Siljan. Skien kommune har arbeidsgiveransvaret for de åtte ansatte i GKI, og drifter lokaler, kontorutstyr m.m.

Deltakerkommunene har vedtatt et felles anskaffelsesreglement som blant annet inkluderer Skiensmodellen⁶. GKIs hovedoppgave er å gjennomføre felles rammeavtaler. I tillegg skal GKI være en faglig ressurs for kommunene ved å tilby kurs om offentlige anskaffelser og kan i enkelte tilfeller bistå deltakerkommunene med egne anskaffelsesprosesser. Ifølge virksomhetsplan for 2023 drifter GKI litt over 90 felles rammeavtaler.

Klagenemdssekretariatet (KOFA) behandler klager etter regelverket om offentlige anskaffelser. I perioden januar 2021 – desember 2023 har KOFA fattet vedtak i fem saker som gjelder GKI. KOFA kom til at regelverket var brutt i fire av sakene. Det var ingen saker direkte mot Porsgrunn kommune.

Det er gjennomført forenklet etterlevelseskontroll på anskaffelser i 2022. Vi gjorde ikke funn som tilsier at kommunen ikke etterlever sentrale og lokale bestemmelser.

Vurdering

Porsgrunn og GKI har hatt få klagesaker i KOFA. Det at kommunen har få klagesaker gir grunnlag for å anta at det er redusert risiko på området. Det ble gjennomført forenklet etterlevelseskontroll av arbeidet med anskaffelser i 2022 som ikke viste noen avvik. Anskaffelser er imidlertid et så sentralt område for en stor kommune som Porsgrunn, at det likevel kan være et aktuelt tema for forvaltningsrevisjon og særlig siden det ikke ble gjennomført forvaltningsrevisjon på anskaffelser i forrige periode. Anskaffelser er også foreslått som tema av folkevalgte.

5.7. Arkiv og dokumentasjon - åpenhet og innsyn

Arkiv og dokumentasjon

Kommunens dokumentasjon har betydning for åpenhet, demokratisk aktivitet, rettssikkerhet, forskning og kulturell virksomhet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta dette.

Arkivarbeid er lagt til virksomhet Service under Organisasjon og utvikling. Arkivleder er underlagt virksomhetsleder. Kommunen har fra juni 2023 benyttet ACOS Websak+. Før det benyttet kommunen Public 360 som saks- og arkivsystem. Kommunen har en arkivplan som er tilgjengelig for ansatte på kommunens intranett.

Åpenhet og innsyn

⁶ Skiensmodellen er en plan mot sosial dumping og svart økonomi i byggebransjen. Mer konkret handler planen om å stille bestemte betingelser til bedrifter ved inngåelse av kontrakt. Eksempler på slike betingelser er at alt arbeid skal utføres av faste ansatte, at ingen entreprenørkjeder er lenger enn to ledd, at over halvparten av de involverte i prosjektet har fagbrev, og at bedriftene har lærlinger.

Åpenhet og innsyn innebærer at omverden får se hvordan kommunen drives og hvordan beslutninger tas, og gjør at flere utenfor kommunen, inkludert media, får mulighet til å avdekke eventuelle kritikkverdige forhold. Dette er en viktig forutsetning for demokratiet, og kan bidra til å forebygge uetisk atferd og korrupsjon.

Kommunen har ulike tiltak for å sikre åpenhet og innsyn, bl.a. en innsynsløsning og postliste på egne nettsider. Porsgrunn ble rangert på første plass blant telemarkskommunene i åpenhetsbarometeret i 2022, Barometeret er laget på bakgrunn av en gjennomgang av kommunens nettsider, responstid på et innsynskrav og en spørreundersøkelse

Vurdering

Innføring av nytt saksbehandlingssystem i 2023 øker risikoen for at arkiverdig materiale ikke blir arkivert, eller at det er vanskelig å finne igjen. Det har ikke vært gjennomført tilsyn eller forvaltningsrevisjon på arkivområdet de siste årene.

En forvaltningsrevisjon i 2018 viste blant annet at ansatte ikke brukte arkivsystemet slik kommunen hadde bestemt, blant annet ved at mye saksbehandling skjedde utenfor systemet, med den konsekvens at mye arkiverdig informasjon ikke ble tatt vare på. En forvaltningsrevisjon om sykefravær i 2023/24 indikerer at kommunen fortsatt har utfordringer med at arkiverdig informasjon ikke blir arkivert.

Det kan være hensiktsmessig å undersøke på nytt om kommunen har bedret arbeidet med journalføring og arkivering. En eventuell forvaltningsrevisjon bør legges til siste halvdel av perioden.

5.8. Saksutredning og gjennomføring av kommunestyrets vedtak

Saker til folkevalgte organer skal være forsvarlig utredet, og vedtak skal gjennomføres uten ugrunnet opphold. Kommuneloven krever at saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Kommunedirektøren skal på egnet måte si fra om faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket.

Kommunen har maler for saksframstillinger som administrasjonen legger fram til politisk behandling. I juni 2023 revidert bystyret reglement for folkevalgte organer, reglement for delegering og innstilling og saksbehandling i folkevalgte organer.

Fra 2020 har kommunen tatt i bruk planleggings- og budsjettverktøyet Framsikt. Alle verbalvedtak blir fulgt opp ved at de blir lagt inn i her. Ordfører mener at systemet ikke fungerer godt nok og at ikke alle verbalvedtak blir fulgt opp godt nok.

Bystyret har bedt om at administrasjonen styrker sine rutiner på området.

I 2023 gjennomførte vi en forvaltningsrevisjon på investeringsbeslutninger. Her undersøkte vi blant annet saksutredningen på investeringsbeslutninger. I 2021 gjennomførte vi en forvaltningsrevisjon om kjøp av ny ferje. Her undersøkte vi utredning av eiersaker.

Vurdering

Prinsippene om forsvarlig saksutredning og gjennomføring av politiske vedtak er avgjørende for demokrati, god styring, effektiv forvaltning og rettssikkerhet.

Vi har fått innspill om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette temaet, men vurderer at dette ikke er hensiktsmessig da vi i forrige periode har gjennomført to forvaltningsrevisjoner som omhandler saksutredning.

5.9. Informasjonssikkerhet og personvern

5.9.1. Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet omfatter alle tiltak som skal sikre kommunens behandling av informasjon, både når det gjelder sikring av IT-systemer, tilrettelegging av prosesser/arbeidsoppgaver, og kompetanse og opplæring hos de som utfører oppgavene. Det er vanlig å si at informasjonssikkerhet handler om å sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet.

En uønsket hendelse mot et eller flere av kommunens systemer kan få store konsekvenser. De siste årene har det vært små og større angrep mot kommuner og andre offentlige virksomheter, og mange har ikke et forsvarlig sikkerhetsnivå for å beskytte sin informasjon.

Porsgrunn kommune har en egen IT-tjeneste organisert under Organisasjon og utvikling og deltar derfor ikke i IT-samarbeidet i Grenland (ITG). ITG har ansvar for alle virksomheter i kommunen og at det er fokus på stabilitet, tilgjengelighet og tilfredsstillende kapasitet.

Kommunen har utarbeidet en strategi for informasjonssikkerhet. Strategien er basert på mal fra KS. Det utarbeides ROS for nye systemer som skal implementeres. Etter dataangrepet i 2021 mot Østre Toten har Porsgrunn jobbet en del med å sikre at formelle forhold er på plass. IT-server er plassert i kjeller på teknisk bygg. Kommunen har vurdert at rommet egner seg greit til formålet. Rommet har tilgang til nødstrøm via aggregat. Det tas incremental backup ukentlig, månedlig og årlig. Kommunen har tre brannmurer i tillegg til egen brannmur mot skole.

I 2022 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon om informasjonssikkerhet i kommunen.

Vurdering

Kommunen hadde forvaltningsrevisjon om informasjonssikkerhet og personvern i 2022. Forvaltningsrevisjonen viste at mye var på plass i dette arbeidet og vi mener det ikke er hensiktsmessig med en ny forvaltningsrevisjon på dette området i nåværende periode.

5.9.2. Personvern (GDPR)

Kommunens ansvar for forsvarlig håndtering av personopplysninger er regulert av personopplysningsloven. Kommunen behandler personopplysninger om innbyggere, ansatte og politikere. Kommunen plikter å ha egnede tiltak for å ivareta en forsvarlig behandling av personopplysningene. Personopplysningene skal beskyttes mot uberettiget innsyn og endringer, men skal være tilgjengelige for de som trenger opplysningene, når de trenger dem. Manglende etterlevelse av personvernreglene kan ramme kommunens innbyggere og ansatte, og kan medføre overtredelsesgebyr og tap av omdømme for kommunen.

Porsgrunn kommune har en personvernerklæring. Rådmannen er behandlingsansvarlig for kommunens behandling av personopplysninger.

Kommunen har et personvernombud. På kommunens åpne nettsider ligger navn og kontaktinformasjon til personvernombudet.

I 2022 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon om informasjonssikkerhet som undersøkte om kommunen ivaretok kravene i personopplysningsloven. Forvaltningsrevisjonen konkluderte med at kommunen på enkelte områder hadde kommet langt i arbeidet med å oppfylle personopplysningslovens krav, mens det på andre områder gjenstod arbeid.

Datatilsynet gjennomførte i 2023 en brevkontroll med Porsgrunn kommune hvor kommunen ble bedt om å redegjøre for hvordan de utfører plikter som følger av personvernregelverket. Det blir ikke utarbeidet en tilsynsrapport som følge av dette.

Vurdering

Fordi det ble gjennomført forvaltningsrevisjon om informasjonssikkerhet og personvern i forrige periode, mener vi at det ikke er hensiktsmessig med en ny forvaltningsrevisjon om dette i nåværende periode.

5.10. Tolketjenesten

Det stilles krav til at kommuner skal benytte tolk for å sikre rettsikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste for personer ikke kan kommunisere forsvarlig med kommunen. Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven) stiller krav om blant annet kompetanse og alder og at en kvalifisert tolk skal oppfylle kravene til å bli oppført i Nasjonalt tolkeregister. Kommunen skal også ha retningslinjer for bestilling og bruk av tolk.

Kommunen må sørge for at tolker er kjent med taushetsplikten de er bundet av.

Tolketjenesten i Grenland er et samarbeid mellom, Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien kommune hvor Porsgrunn er vertskommune. Tolketjenesten betjener cirka 70 språk og har 10 faste ansatte, og over 100 på timesbasis.

Tolketjenesten selger tjenester både til eierkommuner, andre offentlige aktører og til private.

Vurdering

Det er en risiko knyttet til tolketjenester, både i forhold til at tolk brukes ved behov, at habilitetsregler og taushetsplikt er kjent/overholdt og at det ikke forekommer kryssubsidiering. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon eller tilsyn på dette området tidligere. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon om temaet.

5.11. Beredskap

Plan- og bygningsloven stiller krav til samfunnssikkerhet i kommunens planlegging. Hensikten med kommunens samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid er å redusere risiko for at kriser inntreffer og sørge for at kriser som likevel oppstår, håndteres på best mulig måte.

Sivilbeskyttelsesloven pålegger kommunene beredskapsplikt. Kommunen skal planlegge beredskapen på bakgrunn av en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Vurdering

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gjennomfører årlige undersøkelser om kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid, og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark fører tilsyn med alle kommunene i løpet av en valgperiode. Vi har derfor ikke vurdert risiko ved det generelle beredskapsarbeidet i kommunen. Beredskap knyttet til konkrete tjenester kan være aktuelt som deltema i forbindelse med forvaltningsrevisjon innenfor et tjenesteområde. Vi mener at dette best kan vurderes i forbindelse med bestilling av forvaltningsrevisjon.

5.12. Næringsarbeid

Gode rammebetingelser for et mangfoldig, bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv er sentralt i de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. Her har kommunen oppgaver både gjennom planlegging, tilrettelegging for næringsareal og eventuelle økonomiske støtteordninger.

Samtidig er det begrensninger i kommunens adgang til å gi økonomisk støtte til økonomisk aktivitet. Dette er regulert av reglene om offentlig støtte, og krever at kommunen skal etablere forsvarlige rutiner og kontrollere at tildeling av den støtten de gir skjer i samsvar med reglene, de ha kontroll med om støtten benyttes til lovlig formål og plikter å kreve tilbakebetalt ulovlig støtte.

Konkurransetsatt aktivitet skal være tydelig atskilt fra annen offentlig virksomhet, slik at det ikke skjer en ulovlig kryssubsidiering. Investeringer i næringsvirksomhet og omsetning av offentlig eiendom kan også gi risiko for ulovlig støtte.

Noen kommuner har ordninger som er i grenseland tilskudd/anskaffelser – kommunen gir noen tilskudd for å ivareta en oppgave, f.eks. turistsatsning – turistinformasjon. Dette kan være en tjeneste av allmenn økonomisk betydning, eller det skulle vært gjennomført som en vanlig anskaffelse, eller håndtert som vanlig offentlig støtte.

I Porsgrunn kommune er næringsarbeid lagt til virksomhetsområde Byutvikling.

Kommunene Porsgrunn, Bamble, Drangedal, Kragerø, Siljan og Skien har i lengre tid hatt et samarbeid kalt *Grenlandsamarbeidet*⁷. Grenland regnes som et integrert bo-, service- og arbeidsområde, og formålet med samarbeidet er blant annet å fremme vekst ved å framstå som en attraktiv region for innbyggere og næringsliv. Det lages fireårige strategiske planer og årlig handlingsplaner for Grenlandsamarbeidet. Ifølge strategien for 2021-2024 er næringsutvikling ett av fire satsningsområder.⁸

Porsgrunn er en av eierne i Grenland næringsfond hvor bedrifter kan søke om tilskudd. Grenland næringsfond forvaltes av det kommunale oppgavefelleskapet – Grenlandssamarbeidet, som ble etablert i 2022 etter nedleggelse av Vekst i Grenland.

Kommunen leier ut lokaler på Ælvespeilet som drives som cafe. Det er en generell risiko for krysssubsidiering når kommunen opererer i konkurranseutsatte markeder. Håndtering av reglene om offentlig støtte er vesentlig for tillit og omdømme. Rådmann er tydelig på at de er kjent med problemstillingen og at de gjør en innsats for at krysssubsidiering ikke skal skje. Avtalen med Ælvespeilet vil bli fornyet i 2024.

Vurdering

Vi kjenner ikke til forhold som tilsier at det er særskilt risiko på dette området.

5.13. Skjenkebevilling og skjenkekontrollkontroll

Kommunen har ansvar for å tildele skjenke- og serveringsbevilling til virksomheter og å føre kontroll med at regelverket etterleves.

Et særlig risikoområde er kontroll med virksomheter som har skjenkebevilling. Utførelse av kontroll og håndheving av brudd på skjenkebestemmelsene er regulert i forskrift.

Observasjoner

Kommunen har en alkoholpolitisk handlingsplansom gjelder for 2020 – 2024. I planen er følgende forhold beskrevet: regler for behandling av søknader om skjenkebevillinger, skjenkekontroll, retningslinjer, reaksjonsformer ved brudd på alkoholloven og kommunens reglement om åpningstider for salg -og skjenkesteder. Porsgrunn har lagt gjennomføring av skjenkekontroll til Keops.

Porsgrunn kommune har innført en unntaksbestemmelse i Alkohollovens § 1-6 som medfører at gjeldende salg- og skjenkebevillinger ikke skal opphøre, men gjelde uten fornyelse. Dette ble vedtatt i Bystyret 6.februar 2020 sak 6/20.

⁷ Se pkt. 4.2.1 for en nærmere beskrivelse av organisering av Grenlandsamarbeidet.

⁸ Tidligere ble det felles næringsarbeidet i regionen ivaretatt av Vekst i Grenland, men det ble avviklet 31. desember 2021.

Vurdering

Det kan være risiko for at forskriftens bestemmelser om skjenkebevilling og utøvelse av skjenkekontroll og saksbehandling etter regelverket ikke ivaretas fullt ut av kommunen. Unntaksbestemmelsen som kommunen har innført, kan medføre mindre styring med virksomheter som har fått skjenkebevilling. Det kan da være særlig viktig med en forsvarlig skjenkekontroll. Skjenkebevilling er foreslått som forvaltningsrevisjon av administrasjonen. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en slik forvaltningsrevisjon, hvor vi ser på både skjenkebevilling og skjenkekontroll.

5.14. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Kommentar
Oppfølging av vertskommunesamarbeid	Avtaler, rapportering, kostnadsfordeling	
Budsjettering og rapportering		Bør gjøres i siste del av perioden.
Anskaffelser	Vinkling bør avklares ved bestilling	
Arkivarbeid	Journalføring og arkivering	Anbefales i siste del av perioden.
Tolketjenester	Habilitet, taushetsplikt og kryssubsidiering	
Skjenkebevilling og skjenkekontroll		Skjenkekontroll utføres av Keops

6. Helse og omsorg

Kommunalområdet Helse og omsorg har ansvaret for hjemmetjenestene, sykehjemmene, familiehelsestjenester, legetjenester og miljørettet helsevern, psykisk helse og rusomsorg, miljøarbeidertjenesten, tjenestekontoret, aktivitetssentrene og Borgehaven bo- og rehabiliteringssenter.

Kommunen har utarbeidet flere styrende dokumenter innenfor Helse og omsorg:

- Helse og omsorgsplan 2019 – 2030
- Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner, 2022-2025
- Sammen om Porsgrunns helse, 2020
- Påbegynt: Helhetlig plan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester

Kommunen står foran demografiske endringer som vil prege tjenestene i helse og omsorg fremover. Færre personer i yrkesaktiv alder kombinert med økning i andelen eldre i befolkningen og økning av antall yngre tjenestemottakere vil være en utfordring for kommunen. Fram mot 2040 vil antallet personer over 80 år i Porsgrunn nesten dobles (fra dagens ca. 1850 til over 3500).

6.1. Folkehelsearbeid

Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen i sin kommune og de faktorer som påvirker helsetilstanden. Dette følger av folkehelseloven og forskrift om oversikt over folkehelsen. Denne kunnskapen skal legges til grunn i kommuneplanarbeidet, og kommunen skal iverksette tiltak ut ifra utfordringsbildet.

Arbeidet med folkehelse og å forebygge sykdom er sentralt i samhandlingsreformen. Kommunen skal fastsette mål og strategier for folkehelsearbeidet, og sikre politisk og tverrsektoriell forankring av dette arbeidet.

Folkehelseinstituttet har laget en folkehelseprofil for Porsgrunn i 2023. I rapporten fremkommer det statistikk som viser at kommunen på mange områder har et tilsvarende utfordringsbilde som landet for øvrig. Kommunen har imidlertid en høyere andel over 45 år som bor alene og andelen barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt er høyere enn landet for øvrig.

Levealder regnes som et egnet mål for befolkningens levekår og helse. Forventet levealder for både menn og kvinner i Porsgrunn er lavere enn fylkessnittet og landssnittet.

Folkehelse er generelt omtalt i kommunens planarbeid og det er i 2020 utarbeidet en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i dokumentet *Sammen om Porsgrunns helse*. Kommunen jobber med en handlingsplan for folkehelse.

I kommuneplanens samfunnsdel står det at mål og strategier i kommunen må avstemmes mot blant annet folkehelse. Innenfor rammen av samfunnsdelens fire utviklingsmål pekes det på to hovedutfordringer det skal satses særskilt på i planperioden, befolkningsvekst og barn/unge. I handlingsprogram for 2022-2025 står det at siden man ikke har utviklet en egen folkehelseplan er det hvert enkelt rammeområde som må integrere folkehelsesatsningen i sine områder og tiltak.

Vurdering

Folkehelseprofilen viser at kommunen har utfordringer knyttet til blant annet lav levealder. Kommunen har gjort en del arbeid med å identifisere utfordringer, men har ikke utarbeidet en egen folkehelseplan. Kommunen har planlagt å utarbeide dette på bakgrunn av dokumentet Sammen om Porsgrunns helse. Vi vurderer ikke at det er hensiktsmessig med forvaltningsrevisjon på dette området i nåværende periode.

6.2. Velferdsteknologi

Velferdsteknologi er teknologiske hjelpemidler som skal understøtte og forsterke brukernes trygghet, sikkerhet, selvhjelpenhet, medbestemmelse og livskvalitet. Som følge av økt behov for helse- og omsorgstjenester vil det være nødvendig for kommunene å ta i bruk velferdsteknologi, og det er knyttet risiko til dette både når det gjelder kvalitet, kompetanse, ressursbruk, og personvern og informasjonssikkerhet.

I Porsgrunn er velferdsteknologi en integrert del av kommunens totale helse og omsorgstilbud. Nettsidene gir informasjon om bruk av GPS, trygghetsalarm, døralarm, digitalt tilsyn og elektronisk dørlås og hvordan man kan gå fram for å få slike løsninger.

I 2022 har virksomhetene fått installert digitale tavler for oppfølging av pasient/tjenestemottaker. Videre har brukere av trygghetsalarm og hjemmetjenester fått installert e-lås som alternativ til nøkkelbokser ved inngangsdør.

Flere tjenestemottakere har fått digitale tilsyn i stedet for faste tilsynsrunder eller tilstedeværende bemanning.

Kommunen har satt av ressurser til ytterligere tiltak i 2024.

Vurdering

Velferdsteknologi synes å ha vært et satsningsområde i Porsgrunn kommune. Ut fra informasjonen vi har samlet inn, er det ikke grunnlag for å si at det er spesiell risiko på dette området.

6.3. Tildeling og koordinering

Porsgrunn kommune har et Tjenestekontor som bla. tildeler hjemmetjeneste, praktisk bistand, sykehjemsplass og ulike botilbud. Tildelingskontoret er koordinerende enhet og er kontaktpunkt for samordning av helse- og omsorgstjenester, og har også ansvaret for arbeidet med individuell planer.

God saksbehandling og pasient- og brukermedvirkning er viktig for å sikre rett tildeling og utforming av tjenester. Hensiktsmessig organisering av enheten som står for tjenestetildelingen, gode rutiner og relevant kompetanse er avgjørende forutsetninger for å få til en forsvarlig saksbehandling.

I 2022 ble det innregistrert 3007 søknader hvor 2918 ble innvilget. Kommunen har utarbeidet veiledende tildelingskriterier som skal bidra til at saksbehandlere og de som gir tjenestene har lik oppfattelse av tjenestenivået, og dermed utøver tilnærmet lik praksis. Kriteriene er gjort tilgjengelig på kommunens nettsider.

Tjenestekontoret har hatt utfordringer med høyt sykefravær, vansker med å få vikarer og har fått midler til opprettelse av barnekoordinatorstilling. Tjenestekontoret har hatt høyt sykefravær og vansker med å få vikarer.

Kommunen skal foreta en gjennomgang av nivå på tjenestene i hele helse- og omsorg. For å kompensere for det merarbeidet dette medfører, skal tjenestekontoret styrkes med to årsverk i 2024.

Ifølge rådmann er det planlagt å se på om tildeling av bolig er en oppgave som burde flyttes til Tjenestekontoret.

Individuell plan, koordinator og koordinerende enhet

Pasient/bruker med behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester har rett til å få utarbeidet individuell plan, jf. pasient- og brukerrettighetsloven. Kommunen skal på eget initiativ tilby individuell plan til de som har behov for og som ønsker en slik plan.

Særlig innbyggere med utfordringer innen rus/psykiatri kan ha behov for koordinerte tjenester og tverrfaglig samarbeid, både innad i kommunen og med spesialisthelsetjenesten.

Tjenestekontoret fungerer som koordinerende enhet og er systemansvarlig for bruk av individuell plan. Tjenestekontoret har også oppfølgingsansvaret for koordinatorene. Kommunen har informasjon på egne nettsider om retten til individuell plan og koordinator, om tjenesten og hvordan en kan søke.

Kommunen har, i likhet med landet, hatt en nedgang fra 2020 til 2022 i antall mottakere av omsorgstjenester som har individuell plan, men nedgangen i Porsgrunn er mindre enn landsgjennomsnitt

Vurdering

Organisering av saksbehandlingen i et eget tjenestekontor bidrar til å redusere risikoen for saksbehandlingsfeil. Utfordringer som høyt sykefravær, nye oppgaver og nye ansettelser vil kunne legge press på tjenestene og arbeidet med tildeling av disse. Forrige forvaltningsrevisjon på tildeling av tjenester var i 2014. Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en ny forvaltningsrevisjon på tjenestekontoret.

6.4. Institusjoner/boliger

Pasient eller bruker kan ha rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Dette kan være omsorgsbolig (tilrettelagt for heldøgntjenester), sykehjem, barnebolig, avlastningsbolig og botilbud for rusavhengige.

For grupper med særskilte behov er det formulert spesifikke mål fra nasjonalt hold. Personer med utviklingshemming skal unngå institusjonslignende boalternativer, personer med funksjonsnedsettelse bør få universelt utformede boliger sentralt og ingen unge personer med omfattende behov for hjelp skal få sitt tilbud på sykehjem

Det er estimert at behovet for plasser til beboere som har behov for heldøgns omsorgstilbud vil kunne øke med om lag 20 prosent eller 13.000 plasser (på nasjonalt nivå) fram til 2030.

I Porsgrunn kommunes helse og omsorgsplan 2019-2030 blir det uttrykt bekymring for en stor forventet befolkningsvekst i de eldre kohortene, og da særlig i gruppa over 80 år.

Porsgrunn kommune har 294 institusjonsplasser/sykehjemsplasser, og i tillegg til langtidsopphold har kommunen korttidsplasser med ulike formål: rehabilitering, KAD-plasser (øyeblikkelig hjelp og avklaring) og avlastning. Det er to dagtilbud for demente på Vestsiden sykehjem og andre ordinære dagplasser på St.Hansåsen lokalmedisinske senter. Det er 6 sykehjem samt en institusjonsavdeling på Borgehaven bo og rehabiliteringssenter. Kommunen valgte i 2021 å ta ned antall sykehjemsplasser, men opplevde i 2022 at dette fikk negative konsekvenser. Ventelistene økte, og kommunen valgte å opprette fire midlertidige langtidsplasser på Frednes sykehjem.

Andel innbyggere i Porsgrunn over 80 år med institusjonsopphold ligger på 10,5 % i 2022. Dette er en noe lavere enn i 2020 og på nivå med landet utenom Oslo. Andelen er lavere enn kommunegruppa Porsgrunn sammenlignes med. I handlingsprogram 2024 står det at nedgangen kan indikere at flere med omfattende tjenestebehov ønsker å bo i eget hjem.

Porsgrunn kommune har i dag en høyere andel innbyggere med demens enn gjennomsnittet i Norge. I 2025 er det anslått at 2,38 % av innbyggerne har en demenssykdom, i 2040 vil dette tallet trolig øke til 3,61%. Dette innebærer en økning på over 500 flere personer med demens frem mot 2040. Kompetanse i tjenestene, tilrettelagte tilbud og tilstrekkelig avlastning for de pårørende vil være viktige satsinger i årene som kommer. Andelen plasser tilrettelagte for personer med demenssykdom er økt etter bygging av nye sykehjem, uten at dette betyr at alle som får tildelt opphold har denne diagnosen.

Andel brukertilpassede enerom har falt fra 80 % i 2020 til 76 % i 2022 og er dermed lavere enn landssnitt og kommunegruppesnitt. Kommunen har som mål å sikre effektiv bruk av institusjonsplasser og at plassene er riktig dimensjonert.

Kommunen har ambisjoner om å ha samme dekningsgrad på institusjonsplasser som andre kommuner. Det skal derfor jobbes med å øke antall boliger med heldøgns bemanning.

Kostnader per oppholdsdøgn i institusjon har økt fra kr 4 032 i 2020 til kr 4 750 i 2022. Økningen er større enn landssnitt og kommunegruppesnitt.

Helse og omsorg har hatt et merforbruk i 2023 og knytter dette dels til at bemanning og organisering ikke har holdt tritt med utviklingen av sykdomsbildet til beboerne i sykehjemmene. Beboere er generelt i dårligere fysisk tilstand enn tidligere. Høyt sykefravær og bruk av vikarer er også medvirkende til merforbruket. Kommunen opplever også i likhet med andre kommuner utfordringer med å bemanne helsepersonellstillinger og å skaffe vikarer til denne type stillinger. Mangel på bemanning kan medføre at man benytter ukvalifisert personell og at man ikke klarer å opprettholde planlagt bemanning.

Kommunen har lagt opp til en styrking av institusjonstjenesten for å ha rom for å følge opp prosjektet "*Trygghetsstandard på sykehjem (nasjonalt prosjekt)*". Eksempler på tiltak i prosjektet er; sykepleieteam, rett pasient på rette sted, oppgavedeling osv. I planen står det at tiltakene har som mål å bruke rett kompetanse og etablere et riktig tilbud til sykehjemsbeboerne.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark gjennomførte tilsyn i 2022 med kommunens arbeid med å sikre forsvarlig tjenester til barn i avlastningsboliger. Her ble det blant annet konkludert med at kommunen ikke sørger for at tjenestene til barn i avlastningsboliger er forsvarlige. Manglende forsvarlighet relateres blant annet til at kommunen i for liten grad evaluerer tiltak som blir gjennomført.

Vurdering

Kommunens stramme økonomi kan gi utfordringer med å opprettholde tilstrekkelig antall plasser. Det kan også være en risiko for at innbyggerne ikke får den tjenesten de har behov for eller rett på. Den stramme økonomien kan også medføre kutt i forebyggende tiltak, noe som på sikt kan øke behovet for plasser. Kommunen har fram til nå hatt aktivtørstillinger ved sykehjemmene. Det er planlagt at disse stillingene tas bort i 2024. Vi mener at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon hvor vi ser på kvalitet på tjenestetilbudet i sykehjem. Det kan være hensiktsmessig å undersøke i hvilken grad verdighetsgarantien blir oppfylt og om tjenestemottakerne får de tjenestene de skal ha. Det kan også være hensiktsmessig å undersøke om kommunen klarer å bemanne sykehjemmene med den bemanning og kompetanse man planlegger for.

Tilrettelagte boliger og boliger med heldøgns bemanning har også andre brukergrupper enn eldre. Generelt er det en risiko for disse gruppene ikke får et botilbud som er tilpasset deres behov.

Vi har fått innspill om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på kommunens oppfølging av vertskommunesamarbeidet med Skien om SAMBA. Vi har i kapittel 5.2 foreslått at det kan gjennomføres en forvaltningsrevisjon på vertskommunesamarbeid generelt.

6.5. Tjenester i hjemmet

Kommunen er ansvarlig for å tilby helsetjenester i hjemmet. Helsetjenester i hjemmet er alle former for planlagte kommunale helsetjenester som ytes hjemme hos pasienten eller med utgangspunkt i pasientens hjem. Eksempler på helsetjenester som kan ytes i hjemmet, er hjemmesykepleie, ergoterapi og fysioterapi.

Hjemmetjenestene er inndelt i tre geografiske distrikt og omsorgsboliger med heldøgns bemanning eller nærhet til bemanning. I tillegg er brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og omsorgslønn for hele kommunen organisert der. Team for hverdagsrehabilitering er lagt til en av hjemmetjenestevirksomhetene. De tre geografiske distriktene er: Hjemmetjenesten Sentrum inkludert omsorgsboliger og demenskollektiv på Vanntårnet og Frednes omsorgsboliger, hjemmetjenesten Nystrand med omsorgsboliger og felles nattpatrulje, og hjemmetjenesten Øst/Vest inkludert brukerstyrt personlig assistanse som egen avdeling.

I 2022 hadde kommunen 1 020 brukere av hjemmetjenesten. Det har vært en generell nedgang siden 2019. Det har også vært en nedgang i samme periode i antall som mottar brukerstyrt personlig assistanse (fra 50 til 40 brukere). Antall vedtakstimer har i samme periode falt fra 4 549 til 3 777. I årsmeldingen blir det pekt på at til tross for nedgang er den totale tjenestetiden levert til brukerne økt. Dette blir begrunnet med at brukerne generelt har mer sammensatte behov. I tillegg er det en trend at flere tjenestemottakere må ha bistand av to tjenesteytere for å få dekket sine pleie- og omsorgsbehov.

I 2022 hadde hjemmetjenestene et merforbruk på 6,3 mill.kr. 1,7 mill. kr av dette merforbruket er knyttet til BPA-ordningen som har vokst i omfang. Øvrig merforbruk er knyttet til høyt sykefravær og derav høy bruk av vikarer. Merforbruket skyldes blant annet at det gis komplisert behandling i hjemmet og at kommunen har en aldrende befolkning som etterspør flere kommunale tjenester.

Hjemmetjenestene har opplevd vanskeligheter med rekruttering. Dette har medvirket til økte utgifter til overtidsgodtgjørelse.

Kommunen har også hatt stor gjennomstrømming av pasienter, og at det er en tendens til at flere ønsker å bo lenger hjemme – selv med omfattende tjenestebehov. Dette vil kunne bli en utfordring i forhold til kompetanse og kapasitet i hjemmetjenestene. For å møte den demografiske utviklingen og kompleksiteten i tjenestetilbudet ligger det inne i budsjettet en styrking av antall årsverk i hjemmetjenestene.

Kommunen har nylig begynt å tildele tjenester fra ambulerende innsatsteam som enkeltvedtak. I handlingsprogrammet står det at målet blant annet er at personer med funksjonsnedsettelse skal få mulighet til å ha en boligkarriere der de ønske å bo, og at tjenestene i enda større grad skal gis når den enkelte har behov for det.

Vi er ikke kjent med at det er gjennomført statlig tilsyn med hjemmetjenestene i perioden 2020-2024 og vi er heller ikke kjent med at det er planlagt tilsyn i 2024.

Vurdering

Tjenester i hjemmet er et stort og komplekst tjenestetilbud som leverer tjenester til mange brukere. Stram økonomi, økende kompleksitet rundt enkeltbrukere og bemanningsutfordringer medfører risiko for at det kan forekomme avvik fra krav til tjenesten. Det er heller ikke gjennomført forvaltningsrevisjon eller tilsyn i forrige fireårsperiode. Vi er ikke kjent med forhold som tilsier at det er særskilt risiko knyttet til disse tjenestene. Dersom det gjennomføres en forvaltningsrevisjon hvor man ser på saksbehandling ved tjenestekontoret (se avsnitt 6.3), så vil tildeling av tjenester i hjemmet kunne inngå her.

6.6. Psykisk helse og rusomsorg

Kommunene har en sentral rolle i å identifisere, utrede, behandle og følge opp personer med psykiske lidelser. Mange kommuner mener at psykisk helse er deres største folkehelseutfordring og at de mangler kunnskap om tiltak, verktøy og metoder som de kan ta i bruk.

Fra 2020 skal alle kommuner ha psykologkompetanse.

Kommunene skal jobbe helsefremmende og forebyggende på rusfeltet. Personer med rusmiddelrelaterte problemer har rett til verdige liv med god tilgang på behandling og oppfølging og deltakelse i arbeid og meningsfull aktivitet. Tjenestene som gis skal være tilgjengelige, helhetlige, koordinerte og individuelt tilpassede.

Innenfor rusomsorgen er det behov både for forebyggende arbeid og tiltak knyttet til behandling. Det er en klar sammenheng mellom psykiske problemer og lidelser og rusmiddelbruk og rusbrukslidelser. Dette er et område med behov for koordinering internt i kommunen og mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Innen 1. juli 2022 skulle alle landets kommuner ha en rådgivende enhet for russaker.

Virksomheten *Psykisk helsetjeneste og rusomsorg* har flere tiltak for personer med utfordringer med psykisk helse/rus. Hjelp kan bla. gis som hjemmetjeneste, dagtilbud, og midlertidig eller varig botilbud.

Kommunen har utarbeidet temaplanen *Sammen om Porsgrunnshelse* i 2020. Planen gir en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Statistikk fra denne rapporten og fra Ungdata viser at kommunen i likhet med mange andre kommuner har utfordringer på dette området.

I Porsgrunn kommune har Boteam et ansvar for tilbud til personer over 18 år med rusproblemer og/eller psykiske lidelser. Boteam har ansvar for midlertidige botilbud for personer uten bolig, samt en ambulerende hjemmetjeneste til personer som trenger praktisk bistand og opplæring i hjemmet. Kommunen har et øyeblikkelig-hjelp døgntilbud for personer med ROP/rusproblemer.

Kommunen har ansatt en psykolog med tilhold i virksomheten *Familiehelsetjenester*. Psykologen arbeider med helsefremmende og forebyggende innsats rettet mot barn og unge i kommunen generelt. Dette skjer gjennom deltakelse i ulike møtefora, internt og eksternt, hvor det overordnede målet er å planlegge utformingen av- samt videreutvikle tiltak og tilbud rettet mot målgruppen. Psykologen koordinere, og deltar selv i de hjelpetjenester det forebyggende psykiske helseteam tilbyr målgruppen.

Psykisk helsetjeneste og rusomsorg skal fra 2024 innføre digitale tavler for bedre koordinering og økt pasientsikkerhet.

Kommunen har i handlingsprogrammet satt ulike måltall for oppfølging av ulike brukergrupper.

Vurdering

Personer med psykiske lidelser og eller ruslidelser har ofte sammensatte behov og dette er et område med behov for koordinering internt i kommunen og mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Vi er ikke kjent med at det er forhold som tilsier at det er særskilt risiko for disse tjenestene.

6.7. Helsetjenester og rehabiliteringstjenester

Kommunen har ansvar for at det finnes tilbud om legehjelp, det vil si både fastlege, tilsynslege, legevakt og akuttberedskap til kommunens innbyggere og de som midlertidig oppholder seg i kommunen.

Kommunen skal ha et døgntilbud for øyeblikkelig hjelp, både for somatiske lidelser og for voksne pasienter med psykisk helse- og/eller rusmiddelproblemer.

Kommunen skal tilby sosial, psykososial og medisinsk rehabilitering.

Studier viser at den psykiske helsen til barn (over ti år) og unge ser ut til å ha blitt dårligere under pandemien. På nasjonalt nivå har det vært rekordmange henvisninger til BUP/BUPA.⁹ Forekomsten av spiseforstyrrelser ser også ut til å ha økt.

Virksomheten Helse, mestring og rehabiliteringstjenester jobber i hovedsak med folkehelse, friskliv, habilitering, rehabilitering, legetjenester, fastlegeordningen og legevakt. Miljørettet helsevern i Grenland og måling av luftkvaliteten i grenlandsområdet er organisert i virksomheten. Det er opprettet en egen avdeling som består av de kommunale ergo- og fysioterapitjenester for voksne pasienter, tekniske hjelpemidler og transporttjenester.

⁹ Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk/avdeling ved sykehus.

Porsgrunn kommune hadde i 2022, 2,1 avtalte legeårsverk på 10 000 innbyggere. Dette er lavere enn i sammenligningskommunene. Legedekningen for øyeblikkelig hjelp døgntilbud var i 2022 bedre enn sammenligningskommunene.

I handlingsprogram 2024 står det at kommunen har hatt rekrutteringsvansker, at fastleger har utfordringer med å få omsatt driftshjemmel og at erfarne leger beskriver stadig større utfordringer med å stå i stillingene. Situasjonen skal ha blitt noe bedre.

Kommunen hadde en plan for legetjenester 2019-2022. I kommende plan for legetjenester (2024) er det lagt opp til at det skal settes inn flere tiltak for å stabilisere ordningen. Disse tiltakene er også innarbeidet i budsjettet.

Kommunen har hatt plan for habilitering og rehabilitering 2018-2022. Denne er sist revidert i 2019. Vi er ikke kjent med at denne er fornyet.

Antall avtalte fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere er 8,9 årsverk, det samme som gjennomsnitt for kommunegruppe 10. Landsgjennomsnitt uten Oslo er noe høyere. Totalt hadde kommunen 33,1 avtalte årsverk.

Kommunen har kommunal akutt døgnetenhet (KAD) tilknyttet St.Hansåsen. Det er også opprettet kommunal akutt døgnetenhet innen psykisk helsetjeneste og rusomsorg. Kommunen gir informasjon om hvordan man kan komme i kontakt, hvordan man kan benytte seg av tjenestene og hva man kan forvente seg.

Vi er ikke kjent med at det er gjennomført tilsyn på dette området i løpet av de fire siste årene. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på temaet de siste fire årene.

Vurdering

Mangel på fastleger er en utfordring i Porsgrunn kommune – på lik linje med mange andre kommuner i landet. Både statlige myndigheter og kommunen har gjennomført tiltak og planlegger nye tiltak fra 2024 for å bedre situasjonen. Vi mener det ikke er hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon på dette temaet nå.

6.8. Helsestasjon, skolehelsetjeneste, svangerskap- og barseloppfølging

Kommunen skal tilby helsestasjons- og skolehelsetjeneste for barn og ungdom mellom 0 og 20 år, gravide og barsel. Tilbudet skal fremme psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader.

Virksomhetsområdet Familiehelsetjenester, har som oppgave å gi forebyggende og helsefremmende tjenester til barn, unge og familier. Jordmor- og helsestasjonstjenester, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, fysioterapi- og ergoterapitjenester, samt koordinering

av habilitering 0-18 år, vaksinasjon, smittevernkontor og flyktningshelse er organisert i virksomheten.

Tall i KOSTRA for 2022 viser at Porsgrunn har en lavere andel helsesykepleiere og jordmødre sett i forhold til sammenlignbare kommuner. Samlet bemanning i helsestasjon- og skolehelsetjeneste er også noe lavere enn i sammenlignbare kommuner. Tall i KOSTRA viser at Porsgrunn har noe flere årsverk lege enn sammenlignbare kommuner.

Kommunen har på grunn av økt bosetting av flyktninger opplevd økt behov for helsetjenester.

Tall i KOSTRA viser at kommunen får gjennomført hjemmebesøk av helsesykepleier til nyfødte og undersøkelser ved 8 uker, 2 år, 4 år og på 1. trinn for alle eller de fleste. Kommunen får i mindre grad gjennomført hjemmebesøk av jordmor innen 3 døgn etter hjemkomst fra sykehuset. Her var andelen i 2022 på 69 %, noe som var lavere enn i 2021.

Vurdering

Det kan være risiko for at det er for få helsesykepleiere i skolen, og at de er for lite til stede på skolen, at fagkompetanse mangler mm. Dette understøttes av flere undersøkelser som viser at helsesykepleiere verken har tid til å gjøre de lovpålagte oppgavene eller til oppsøkende arbeid og informasjonsarbeid.

Vi har i avsnitt 7.2.1 skrevet om at Porsgrunn har særlige utfordringer knyttet til høye mobbetall i skolen. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan bidra positivt på disse områdene. Vi har begrenset kunnskap om området, da det ikke er vært gjennomført forvaltningsrevisjon eller statlig tilsyn på området. Vi har i avsnitt 7.6 skrevet at det kan hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på tidlig innsats rettet mot barn og unge. Denne kan blant annet vinkles inn mot helsestasjon og skolehelsetjeneste.

6.9. Pårørendestøtte

Kommunen har plikter overfor personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid. Det følger av forarbeidene til helse- og omsorgstjenesteloven at det omsorgsarbeidet som er særlig tyngende, i grove trekk vil tilsvare det kommunen ellers måtte ha dekket med andre tjenester.

Kommunen har også etter omstendighetene plikt til å yte opplæring og veiledning, avlastning og omsorgsstønad til pasienter og brukeres pårørende når disse utfører et særlig tyngende omsorgsarbeid.

Kommunen har tilbud for pårørende, herunder kurs for pårørende, temakafe for kreftpasienter og pårørende- og samtalegruppe for pårørende til personer med demens. Kommunen har både kreftkoordinator og demenskoordinator som også har tilbud til pårørende.

Pårørende som henvender seg til kommunens rusomsorgstjeneste skal gis generell informasjon om rettigheter og saksbehandling. Kommunen gir også opplæring og faglig informasjon til pårørende om aktuelle lidelser og vanlig helsehjelp som ytes.

Rusteam tilbyr også individuelle samtaler til pårørende av en rusavhengig. Gjennom veiledning og informasjon ønsker kommunen å bistå til at pårørende kan oppleve økt mestring i hverdagen og ivareta egen helse.

Vurdering

Vi har, på bakgrunn av innhentet informasjon, ikke sett at det er særskilt risiko på dette området.

6.10. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Kommentar
Kvalitet i Helse og omsorg	Forsvarlige helsetjenester, oppfyllelse av verdighetsgarantien.	
Tjenestekontoret	Tildeling av helse- og omsorgstjenester	
Bemanning og kompetanse	Kommunens arbeid med å beholde og skaffe kompetanse. Faktisk versus planlagt bemanning.	Kan gjennomføres innen institusjoner/bolig, men også andre områder innen Helse og omsorg

7. Oppvekst

Kommunalområdet Oppvekst omfatter skoler, barnehager, SFO, kulturskole, Klokkeholmen, Voksenopplæringscenteret, Spesialpedagogisk Ressursteam, barnevernet og PPT.

Kommunen har som mål at barn og unge skal få en god oppvekst i kommunen. Fagfornyelsen, rammeplanen for barnehager og oppvekstreformen/barnevernsreformen blir i årsberetningen beskrevet som sentrale nasjonale styringsdokumenter for området.

Klart vi kan! 2019-2025, er kommunens strategiske plan for alle virksomhetene i rammeområdet og har som hovedmålsetting: Livsmestring for alle - nå og i framtida! Kommunen benytter også modellen «fra bekymring til handling» på tvers av kommunalrådene hvor målet er tidlig innsats rettet mot de barn og familier som har behov for tiltak, hjelp og støtte. Som en oppfølging av barnevernsreformen skal kommunen utarbeide en helhetlig plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker.

7.1. Barnehage

Kommunen har mange oppgaver på barnehageområdet. Kommunen skal blant annet sørge for plass til alle barn med rett til barnehageplass, drifte egne barnehager i samsvar med gjeldende krav, godkjenne barnehager, yte tilskudd til private barnehager, samordne opptak, drive veiledning og føre tilsyn både etter barnehageloven og etter forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

Fra 1. januar 2021 fikk barnehagene en undersøkelsesplikt og en aktivitetsplikt i arbeidet med å sikre barnehagebarn et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (tilsvarende plikter som skolene).

Barnehagene skal ivareta barnas behov, og skal være oppmerksom på om barnet kan ha rett på spesialpedagogisk hjelp eller et individuelt tilrettelagt tilbud. Barnehagen skal gi hjelp i tråd med vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelagte tilbud.

Ved inngangen til 2023 har kommunen 10 kommunale barnehager i Porsgrunn.

Kommunen utarbeidet i 2020 en strategisk plan for barnehagene i kommunen. Planen gir rammer for barnehagebygg og hvilke tilbud og funksjoner byggene skal romme. Prognoser tilsier at det vil være redusert behov for barnehageplasser de nærmeste årene.

Kommunen deltar i den regionale kompetanseutviklingsordningen og i Kompetanseløftet.

Kommunen har hatt økte kostnader knyttet til ekstra vedtak om ekstra støttepedagoger til barn med særskilt behov. I tillegg er det flere barn på ressursavdeling.

Kommunen har flere barnehageplasser enn det er behov for. Det har ført til at kommunen har kunnet tilby barnehageplasser til flyktninger i akuttmottak, nylig bosatte flyktninger og nyinnflyttede familier. Kommunen mener at det er en fordel, men samtidig ikke økonomisk bærekraftig i et lengere perspektiv. Planen utelukker ikke at kommunen må nedlegge barnehageplasser i løpet av neste år. I bystyret 08.02.23 ble det imidlertid vedtatt å ikke legge ned barnehageplasser slik som rådmannen ønsket.

Andel barn i barnehagen er høyere for Porsgrunn kommune enn kommunegruppesnitt og landssnitt uten Oslo. Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning var i 2022 49 % mot 42 % i kommunegruppesnitt og landssnitt. Mens alle barnehagene i 2022 oppfylte bemanningsnormen var det en barnehage som ikke oppfylte pedagognormen i 2023. I handlingsprogram 2024 står det at bemanningsnormen og pedagognormen er innfridd og det kan se ut som om det har ført til en stabil voksentetthet i kommunens barnehager.

Kommunen har en barnehageavdeling for barn med sammensatte behov. Avdelingen har plass til seks barn og er en del av Maristien barnehage. Avdelingen har et tett samarbeid med andre statlige og kommunale hjelpeinstanser, habilitering for barn og unge (HABU), ergoterapeuter, fysioterapeuter, helsesykepleier og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 31, er 47 i 2022, noe som er lavere enn de to foregående årene.

I 2022 er andelen minoritetsspråklige barn i barnehage lavere enn i sammenligningskommunene.

Kommunens rolle som barnehagemyndighet er lagt direkte under rådmannen. Det har vært en nedgang i antall tilsyn fra 2019 til 2022.

Det er gjennomført et statlig tilsyn av barnehagedriften i 2023. Tema var barnehagemyndigheten og kommunens plikt til å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp. Det er gitt pålegg om å gjennomføre ulike tiltak for å oppfylle plikten til å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon med barnehagene i Porsgrunn de seneste år.

Vurdering

Krav til arbeid med psykososialt miljø i barnehagene er relativt nytt, noe som gir en generell risiko for at barnehagene ikke får fulgt opp kravene i praksis. Andre områder med risiko kan være manglende bemanning og kompetanse i barnehagen, risiko for at rett til spesialpedagogisk hjelp og rett til et individuelt tilrettelagt tilbud ikke blir ivaretatt, at kommunen ikke ivaretar sitt ansvar som barnehagemyndighet (bl.a. tilsynsplikter og tilskudd) og det kan være risiko knyttet til et dårlig fysisk miljø. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på barnehage. En slik forvaltningsrevisjon kan ha ulike vinklinger.

7.2. Skole

7.2.1. Grunnskole

Kommunen har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Kommunen skal sørge for at opplæringen tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev. Det er krav til kompetanse og bemanning i skolen og antall elever per lærer (lærernorm).

Ny opplæringslov gjelder fra 1. august 2024. Den styrker og etablerer nye plikter for kommunen, f.eks:

- tilgang på vikarer ved vanlig og forventet fravær
- forebygge og følge opp bekymringsfullt fravær
- sette i verk tiltak ved kjennskap eller mistanke om mobbing, vold, diskriminering og trakassering
- endringer i reglene om spesialundervisning
- rett til medvirkning og skoledemokrati lovfestet
- tilsyn med privat grunnskoleopplæring i hjemmet.

Antall elever i grunnskolen var i 2022/23 på 3 868 og har vært relativt stabilt de siste årene.

Antall elever per lærer i ordinær undervisning er lavere i Porsgrunn enn gjennomsnitt i fylket og i landet. I tilstandsrapporten beskriver kommunen at tendensen er stadig flere elever per lærer og at det stadig er flere elever som trenger ressurskrevende tilrettelegginger.

Fraværet på 10.trinn har økt de senere årene i Porsgrunn kommune. Selv om man ser den samme utvikling over hele landet er fraværet i Porsgrunn klart høyere enn både kommunegruppesnitt og landssnitt.

Erfaringer med skolemiljøet kartlegges årlig i en nasjonal undersøkelse blant elever på 7. og 10. trinn. I tilstandsrapporten står det at resultatene for 7. trinn er klart svakere enn tidligere år på de fleste områder. Noen skoler melder om en økning i antall saker som omhandler negativ læringsatferd, mobbing og utrygt skolemiljø. Samlet sett ligger kommunen likt eller litt under landsgjennomsnittet på parameterne i elevundersøkelsen. I samme undersøkelse kartlegges mobbing. Andelen som blir mobbet er klart høyere på 7. trinn og 10.trinn i Porsgrunn kommune enn i øvrige kommuner i Vestfold og Telemark og i landet. Andelen som blir mobbet økte fra 2021-2022 til 2022-23. Dette gjelder både i Porsgrunn kommune og resten av landet. Ifølge tilstandsrapporten for grunnskolen 2023 er det iverksatt tiltak, både i enkeltklasser og på overordnet nivå, for å bedre situasjonen.

Nasjonale prøver i regning, lesing og engelsk gjennomføres på 5. trinn og 8.trinn. Kartleggingen viser at elevene i Porsgrunn kommune ligger omtrent på nivå med fylkessnitt og landsgjennomsnitt.

Grunnskolepoeng er en indikator for det samlede læringsutbyttet for elever som er ferdig med 10. trinn. Antall grunnskolepoeng har gått noe ned de siste årene og Porsgrunn har noe lavere score enn gjennomsnittet for fylket og landsgjennomsnitt.

Statsforvalteren gjennomførte et tilsyn mot to skoler i Porsgrunn i 2023. Rapporten konkluderer med at skolene ikke i tilstrekkelig grad har tilpasset internkontrollen for å hindre eller forebygge brudd på varslingsplikten, undersøkelsesplikten og den tilhørende dokumentasjonsplikten på skolene. Kommunen har heller ikke en systematisk praksis for å avdekke og følge opp brudd.

Statsforvalteren gjennomførte et tilsyn på kommunens gjennomføring av elevundersøkelsen i 2022. Det ble gitt pålegg om utbedring av enkelte forhold.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på skole de siste årene.

Vurdering

Opplæringsloven gir kommunen flere konkrete plikter i arbeidet med elevenes skolemiljø. Kommunen må sikre at ansatte ute på skolene jobber forebyggende med skolemiljø, og ivaretar aktivitetsplikten for elever som ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Porsgrunn skiller seg negativt ut i forhold til andre kommuner og eller har en negativ utvikling på blant annet lærertetthet, opplevd mobbing og fravær. Det har også vært gjennomført tilsyn ved to skoler som viser at kommunen har utfordringer knyttet til håndtering av mobbing. Skolemiljø, mobbing og psykososialt miljø er også foreslått som forvaltningsrevisjon av folkevalgte og administrativ ledelse. Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon om skolemiljø.

7.2.2. Skolefritidsordning (SFO)

Kommunen skal tilby SFO til alle som ønsker det. Ordningene skal ha vedtekter, og elever i SFO skal sikres et godt fysisk og psykososialt miljø. Kravene til skolemiljø gjelder også for SFO. Rammeplan for SFO skal styrke kvaliteten på innholdet i SFO-tilbudet.

SFO kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller og bidra til bedre inkludering av minoritetsspråklige barn. Det er innført flere tiltak for å sikre deltakelse og god kvalitet, bl.a. moderasjonsordninger for barn i lavinntektsfamilier.

SFO kan finansieres med foreldrebetaling, med nasjonalt bestemte moderasjonsordninger.

Andelen barn i SFO i Porsgrunn sank under koronapandemien, men økte til 59 prosent i 2022. Dette er likevel en lavere andel enn KOSTRA-gruppen og landet uten Oslo.

For elever på 1. og 2. trinn er det innført 12 timer gratis SFO. Det betyr at elever på 1. trinn og 2. trinn betaler 1 475 kroner for 100 %, 0 kroner for 50 %, 300 kroner for 60 % og 900 kroner for 80 %. Dersom man har flere enn ett barn i skolefritidsordningen gis det 50 % søskenmoderasjon på den

Vurdering

Det kan være risiko for at kravene til skolemiljø ikke følges godt nok i SFO eller at kvaliteten i SFO-tilbudet i kommunen varierer fra skole til skole. Den forslåtte forvaltningsrevisjonen om skolemiljø, kan omfatte SFO.

7.3. PP-tjenesten

Hver kommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), eventuelt i samarbeid med andre kommuner.

PPT skal hjelpe barnehager og skoler i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for barn/elever med særlige behov.

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det. Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen, har rett til spesialundervisning. En sakkyndig vurdering fra PPT skal ligge til grunn for vurdering av spesialpedagogisk hjelp eller undervisning.

I ny opplæringslov, som trer i kraft 1. august 2024, tydeliggjøres kravet om at PPT skal bistå skolene i det forebyggende arbeidet og med tidlig innsats. Det er igangsatt et nasjonalt prosjekt kalt Kompetanseløftet for å heve kompetansen blant ledere og ansatte i barnehager, skoler og PPT innenfor spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.

Antall barn i barnehager som får spesialpedagogisk hjelp økte fram til 2021 i Porsgrunn og i resten av landet. I 2022 gikk antallet ned i Porsgrunn, men ikke i resten av landet.

Antall elever i grunnskolen med vedtak om spesialundervisning har gått noe ned de senere årene i Porsgrunn kommune og i resten av Vestfold og Telemark. Samlet for landet har det vært en økning.

Antall sakkyndige vurderinger gjort av PPT i både skole og barnehage har økt noe de siste årene. Det er iverksatt klart flere kompetansetiltak både i barnehage og skole i 2022 enn foregående år. I årsmelding for 2022 står det at antall barn før opplæringspliktig alder med spesialpedagogisk/logopedisk hjelp var på 60 i 2022, mot 52 året før. Antall foreldre i foreldreveiledning har gått ned.

Statsforvalteren har gjort et tilsyn i 2022 som blant annet så på spesialpedagogisk hjelp i barnehage. Tilsynet er ikke lukket ennå, men statsforvalter er på bakgrunn av funnene bekymret for blant annet organiseringen rundt PPT.

Det er ikke gitt informasjon om PPT i tilstandsrapporten for grunnskolen i Porsgrunn 2023.

Vurdering

Det kan være risiko for barn og elever ikke får den hjelpen de skal ha. Både ved at PPT ikke bistår skoler og barnehager i det forebyggende arbeidet og med tidlig innsats og at barn/elever som skulle hatt tilbud om spesialpedagogisk hjelp/spesialundervisning ikke får det. Det er også risiko for om sakkyndig vurdering ikke utarbeides i tråd med lovkrav (både ift. frister og andre saksbehandlingsregler). Statsforvalteren har gjennomført tilsyn av PPT og var som følge av dette bekymret for tjenesten. PPT anbefales som forvaltningsrevisjon av folkevalgte. Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om temaet.

7.4. Barneverntjenesten

Hovedoppgaven til barneverntjenesten er å sikre at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, og at de som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Nye krav til samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan er omtalt i 14 velferdstjenestelover. Formålet er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene. Dette gjelder både innad i kommunen og mellom kommunen og andre tjenester. Eksempelvis er det anbefalt at Barneverntjenesten inngår samarbeidsavtaler, bl.a. med NAV og med psykisk helsevern for barn og unge i helseforetakene.

Barneverntjenesten skal ivareta en sårbar gruppe som ikke alltid kan ivareta egne behov og ønsker. Det er derfor særlig viktig at barneverntjenesten har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å fatte riktige vedtak og ha tilstrekkelig oppfølging. Kravene til kompetanse er styrket i ny barnevernslov.

Kommunen har hatt flere plasseringer i institusjoner, beredskapshjem og private tiltak enn budsjettet. Flere lovpålagte hjelpetiltak i hjemmet, flere fosterhjems plasseringer, mer overtid og økt vikarbruk har også ført til merforbruk. Kommunen antar at de på grunn av barnevernsreformen vil få økte kostnader til barnevernstiltak utenfor hjemmet fremover.

Det har vært en nedgang i bekymringsmeldinger i perioden 2020-2022. Tilsvarende nedgang sees også i sammenligningskommuner. I forhold til antall årsverk, så gjennomfører ansatte i barneverntjenesten færre undersøkelser per årsverk i 2022 enn i 2020. Også denne trenden gjelder for sammenligningskommunene.

Porsgrunn kommune har fått ned antall fristbrudd (mer enn 3 måneder) i undersøkelsessaker. 97 % av sakene behandles innen fristen mot landsgjennomsnittet på 91 %. I 2022 hadde Porsgrunn en høyere andel barn med barnevernstiltak enn sammenlignbare kommuner. Kommunen hadde i likhet med sammenlignbare kommuner en nedgang fra 2021 til 2022.

Barneverntjenesten har en høyere andel stillinger med fagutdanning enn gjennomsnittet i kommunegruppa og landet uten Oslo. Andelen var imidlertid høyere i 2020 enn i 2022.

I 2020 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon på barneverntjenesten.

I 2022/23 ble det gjennomført et tilsyn med barneverntjenestens oppfølging av barn i fosterhjem i Porsgrunn. Statsforvalteren er på bakgrunn av dette tilsynet og øvrig oppfølging av kommunen bekymret for barneverntjenesten. Bekymring er blant annet relatert til at kommunen ikke gjennomfører tilstrekkelig antall tilsynsbesøk i fosterhjem, at man har hatt en del enkeltklager og at kommunen ikke har iverksatt tilstrekkelige tiltak innen forventet tid. Det skal ha vært en del utskiftninger i ledelsen i barneverntjenesten.

Barnevern er av folkevalgte foreslått som forvaltningsrevisjon.

Vurdering

I Statsforvalterens tilsyn av kommunens oppfølging av barn i fosterhjem og øvrig oppfølging av kommunen, er det avdekket flere avvik og forhold som det har vært behov for å følge opp. Barnevern er også et tema som er ønsket som forvaltningsrevisjon. Det kan det være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av barnevern. Men fordi det nylig har vært et tilsyn, bør en eventuell forvaltningsrevisjon legges til slutten av perioden.

7.5. Samhandling – forebygging – utenforskap

I ny barnevernslov¹⁰ fikk kommunen ansvar for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler adferdsproblemer. Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom forebyggende tiltak, slik at sannsynligheten for omsorgsovertakelse eller andre inngripende tiltak senere i barnets liv reduseres. Kommunen skal videre sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Kommunestyret skal vedta en plan for dette arbeidet.

I 2022 kom det nye krav om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan i 14 velferdstjenestelover. Formålet er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene. Velferdstjenestene skal samarbeide både på system- og individnivå. Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, kan ha krav på barnekoordinator.

Tjenester til barn og unge er i hovedsak organisert innenfor kommunalområdet Oppvekst, men familiehelsestjenester, tjenestekontoret og miljøarbeidertjenesten innenfor Helse og omsorg har også tjenester rettet mot barn og unge. Det samme har Kultur som ligger i Miljø og byutvikling. Ifølge kommunalsjef for Oppvekst har kommunen flere planer, modeller og strukturer som sikrer at samarbeid mellom de ulike instansene. Herunder blant annet:

- BTI modell: Fra bekymring til handling,
- Helhetlig plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker.
- Samarbeidsavtaler mellom virksomheter som f.eks. barnehager og familiehelsestjenester.

¹⁰ I kraft 1.1.2023

- Skrukkerød ressurs- og kompetansesenter (starter opp 1. mai 2024)
- Nettverksråd som foretrukket samarbeidsform ved bekymringer

I handlingsprogram 2024 står det at SLT-arbeidet er et viktig virkemiddel for å nå målsettingene kommunen har satt for inkludering og livsmestring. Kommunen benytter SLT-nettverk i alle ungdomsskolekretsene og ved Porsgrunn videregående. Skolene samarbeider tett med familiehelsestjenester, kultur, barnevern, forebyggende enhet i politiet og SLT-koordinator.

Bystyret har vedtatt en handlingsplan for inkludering av alle barn og unge 2020-2024.

Kommunen tilbyr at alle familier med barn 0-12 år kan få tilbud om individuell foreldreveiledning eller delta i gruppetilbud. Tilbudet er gratis.

Kommunen har opprettet en 100 % stilling som barnekoordinator. Stilling er plassert på tjenestekontoret under Helse og omsorg.

Vurdering av risiko

Det er risiko for at kommunen ikke sikrer samarbeid og forebyggende arbeid i tråd med lovkravene. Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om tidlig innsats rettet mot barn/unge. En ev. forvaltningsrevisjon kan vinkles mot kommunens arbeid med barnefattigdom eller helsestasjons- og skolehelsetjeneste.

7.6. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Kommentar
Barnehage	Flere vinklinger mulig: Oppfølging av krav til psykososialt barnehagemiljø, manglende bemanning og kompetanse, barns rettigheter, barnehagemyndighet og fysisk miljø.	
Skolemiljø	Kan også omfatte SFO	
Spesialpedagogiske tjenester	Kan inkludere kommunens organisering av tjenesten.	
Barnevern	Kan inkludere oppfølging av fosterhjem	
Tidlig innsats rettet mot barn/unge	Alternative vinklinger: Helsestasjonens forebyggende arbeid, tverrfaglig samarbeid og barnefattigdom	

8. Velferd

8.1. Sosialhjelp

Formålet med sosialtjenesteloven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Utsatte barn og unge og deres familier skal få et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal ha kunnskap om innbyggernes levekår, finne forebyggende tiltak og tilby tjenester som skal bidra til sosial trygghet og bedre levekår for økonomisk vanskeligstilte.

For personer med behov for økonomisk sosialhjelp er det viktig å få en rask tilbakemelding fra kommunen. Lang saksbehandlingstid/mange klagesaker kan indikere risiko ved saksbehandlingen.

Kommunen skal stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år, med mindre tungtveiende grunner taler mot det. Dersom ikke kommunen følger opp aktivitetsplikten i tilstrekkelig grad vil det kunne bidra til unødvendige sosialhjelpsutbetalinger. I flere tilsyn har Statsforvalteren avdekket at kommuner ikke sikrer at vilkår om aktivitetsplikt brukes i tråd med lovkravet.

NAV Porsgrunn er ikke organisert under et kommunalområde, men er en virksomhet direkte underlagt rådmannen

I 2022 var det 1131 personer som fikk sosialhjelp i Porsgrunn, hvorav 231 forsørget barn under 18 år. Totalt var det 432 barn under 18 år som mottak sosialhjelp. Antall personer som mottak sosialhjelp over lang tid var 239. Gjennomsnittlig stønadslengde er lenger i Porsgrunn enn landsgjennomsnittet.. Andel sosialhjelpstilfeller i prosent av befolkningen er også litt høyere enn landsgjennomsnittet. Utbetalingen per stønadsmåned er noe lavere enn gjennomsnittet.

Ifølge NAV-leder har antall personer som mottar sosialhjelp økt med 12 % fra 2021 til 2023. Økningen skyldes primært bosetting av flyktninger. Det har også vært en økning de siste årene i antall arbeidssøkere som tar kontakt med NAV.

I 2023 har det vært seks klagesaker hvorav to er opphevet.

Det ble i 2022 gjennomført et tilsyn hvor man undersøkte om kommunens saksbehandling av økonomisk sosialhjelp var forsvarlig. Det ble konkludert med at kommunen ikke sikrer at hjelpebehovet blir tilstrekkelig kartlagt og at kommunen ikke sikrer forsvarlig vurdering og beslutning ved tildeling av økonomisk stønad.

Vurderinger

Tilsynet fra Statsforvalteren avdekket grunnleggende mangler i saksbehandlingen av søknader om økonomisk støtte. Det gir risiko for at tjenestemottakere ikke får oppfylt sine rettigheter etter

sosialtjenesteloven. Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på saksbehandling av sosialhjelp.

8.2. Barn i lavinntektsfamilier

Kommunen har et ansvar for å forebygge sosiale problemer og bedre levekårene for vanskeligstilte. Kommunen har derfor en viktig rolle i arbeidet med barnefattigdom. Ansvaret kommunen har, er først og fremst regulert i barnevernsloven og sosialtjenesteloven.

Alle velferdstjenestene skal vurdere barnets beste. De senere årene har Arbeids og velferdskontoret hatt flere prosjekt for å styrke barneperspektivet i arbeidet ved NAV-kontorene. Barneperspektivet innebærer at barnas behov skal vurderes og ivaretas særskilt når NAV følger opp de foreldrene. Det er også laget retningslinjer for samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV og anbefalinger om å etablere samarbeid på systemnivå mellom NAV og helsestasjon- og skolehelsetjenesten.

Porsgrunn kommune har utarbeidet handlingsplan for alle barn og unge 2020-2024. Planen inneholder flere tiltak, eksempelvis:

- Bruk av fritidsguide
- Kompetanseheving om risikoutsatte barn og unge
- Innføre fritidskort
- Videreføring av kontingentkassa, opplevelseskortet og utlånsentral.

I handlingsplanen står det at tiltakene vil bli lagt inn i virksomhetsplanene.

Ifølge KOSTRA lever 13 % av barna i Porsgrunn i lavinntektsfamilier. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet på 11,4 %

I handlingsprogram 2024 står det omtalt at kommunen har mange husholdninger med lav inntekt og at dette er kan redusere tilgjengelighet og deltakelse, samt forsterke utenforskap.

Vurdering

Porsgrunn kommune har en høyere andel barn som lever i lavinntektsfamilier enn landsgjennomsnittet. Stramme økonomiske rammer medfører at tiltak på dette området kan bli nedprioritert. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på temaet. Det kan være aktuelt å gjøre dette i sammenheng med samhandling, forebygging og utenforskap for barn og unge (7.5), boligsosialt arbeid (9.3) eller sosialhjelp (8.1).

8.3. Flyktninger og innvandring

I 2020 kom det en ny integreringslov som regulerer introduksjonsprogrammet (den tidligere introduksjonsloven ble opphevet). Formålet med loven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Kommunen har ansvar for å tilby norskopplæring og introduksjonsprogram. I den nye loven er det et mål at flere får formell

utdannelse og kompetanse, og det er også noen nye krav til introduksjonsprogrammet, bl.a. differensiering av programtiden etter hvilken utdanning og kompetanse deltakeren har.

I Porsgrunn har man lagt bosetting av flyktninger og introduksjonsprogrammet til NAV. Norskopplæringen gis av voksenopplæringen og ligger under kommunalområdet Oppvekst.

Kommunen har vedtatt å bosette 110 flyktninger i 2024, det samme antall som IMDI har anmodet kommunen om å bosette. Dette er 10 færre enn i 2023.

I 2022 deltok 94 personer i introduksjonsprogrammet, opp fra 72 året før. Av de som avsluttet introduksjonsprogram i 2021 var det 53,8 % som gikk rett over i arbeid eller utdanning. I Norge var tilsvarende tall 49,5 %

Ifølge kommunen har voksenopplæringscenteret økt sine tjenester betraktelig, og det samme gjelder introduksjonstilbud til nyankomne flyktninger og andre flerspråklige i barnehage og skole. Kommunen opplever at det er utfordrende å dimensjonere disse tjenestene i takt med antallet flyktninger som kommer til kommunen. Også andre tjenester i kommunen er påvirket av økt antall flyktninger. Det gjelder særlig helsetjenester.

Vurdering

Generelt er det stort behov for å bosette flyktninger i Norge, dette kan medføre et press på tjenestene som skal bosette flytninger i kommunen. Dette kan medføre økt risiko for at kommunen ikke får gitt lovpålagte tjenester eller sikret et godt integreringsarbeid.

Det kan være risiko for at kommunen ikke sikrer at krav til introduksjonsprogrammet følges. Vi har fått innspill om forvaltningsrevisjon om introduksjonsprogrammet og introduksjonsstøtte og hvordan dette har slått ut økonomisk for kommunen. Det er ikke gjort en forvaltningsrevisjon på flyktningarbeid siden 2015. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon om dette temaet For eksempel kan det være relevant å undersøke om kommunen har dimensjonert sine tjenester tilstrekkelig og/eller å undersøke om kravene til introduksjonsprogrammet følges.

8.4. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Risiko
Sosialhjelp	Saksbehandling av økonomisk sosialhjelp	
Tidlig innsats rettet mot barn/unge	Alternative vinklinger: Helsestasjonens forebyggende arbeid Tverrfaglig samarbeid Barnefattigdom	
Mottak av flyktninger og gjennomføring av Introduksjonsprogram	Dimensjonering av tjenester og gjennomføring av introduksjonsprogram	

9. Miljø og byutvikling

Kommunalområdet har ansvar for tjenester ivaretatt av virksomhetene Brann- og feiervesenet, Eiendomsavdelingen, Renhold, Byutvikling, Kommunalteknikk og virksomhet for Kultur.

Også inkludert i rammeområdet er: Tilskuddet til Brevik fergeselskap, arbeidet med klima og energi, Grenland landbrukskontor (GLK) og Grenland brann og redning (GBR).

9.1. Planlegging og byggesaksbehandling

Bystyret skal selv lede den kommunale planleggingen, og vedta kommunal planstrategi, kommuneplaner og reguleringsplaner.

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Vurdering av planbehovet og arbeidet med kommunal planstrategi skal prioriteres.¹¹ Reguleringsplaner angir bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser. Både kommuneplaner og reguleringsplaner er bindende for nye eller utvidelse av eksisterende byggetiltak.

Kommunen behandler søknader om byggetillatelse, og skal håndheve plan- og bygningsloven og eget planverk på en forutsigbar, lik og effektiv måte. Kommunen skal også føre tilsyn med at plan- og bygningsloven etterleves. Tilsynet skal ha et slikt omfang at det kan avdekke ulovligheter. Kommunen kan finansiere disse oppgavene gjennom gebyr for saksbehandlingen i samsvar med reglene om selvkost.

Kommunen skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse bidra til reduksjon av klimagassutslipp, og økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forbereder seg på og tilpasser seg til klimaendringene.

Sentrale planer i kommunen er:

- Kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025.
- Kommunal planstrategi 2019-2023. Ny planstrategi vil bli lagt fram for politisk behandling i 2024
- Kommuneplanens arealdel 2018-2030, sist revidert i 2022.

¹¹ Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027.

Ifølge KOSTRA behandlet Porsgrunn kommune 432 byggesøknader i 2022 (ned 65 fra 2021). Avslag ble gitt i 48 saker. Det ble mottatt 23 klager hvorav 13 ble avgjort av Statsforvalter. Saksbehandlingstiden gikk fra 2021 til 2022 ned fra 30 til 27 dager.

Fram til nå har grenlandskommunene hatt et felles tilsynskontor for byggesaker i Grenland (§ 27-samarbeid). Vi er informert om at dette kontoret er lagt ned fra 2024. Antall byggesaker med tilsyn økte fra 14 i 2021 til 30 i 2022.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av byggesaksbehandling i 2019.

Geodatasamarbeidet i Grenland er et administrativt vertssamarbeid mellom Bamble, Siljan, Skien og Porsgrunn, der Porsgrunn er vertskommune. Formålet med samarbeidet er mer effektiv utnyttelse av den samlede geodatafaglige ressursen hos partene slik at brukerne kan tilbys bedre og billigere tjenester.

Vurdering

Kommunens behandling av byggesaker er regulert av et omfattende regelverk, og omsøkte tiltak varierer stort i omfang og kompleksitet. Det ble sist gjennomført forvaltningsrevisjon på byggesak i Porsgrunn i 2019. Byggesak er et omfattende tjenestoområde og flere folkevalgte ser behov for en forvaltningsrevisjon om byggesaksbehandling. Det kan være hensiktsmessig med en forvaltningsrevisjon på dette området mot slutten av fireårsperioden.

9.2. Eiendomsforvaltning

Kommunale eiendommer har betydelig verdi. God eiendomsforvaltning i kommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad.

Det er anbefalt at kommunen har overordnede politisk forankrede mål for bolig- og eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og tiltak som sikrer gode beslutningsgrunnlag. Kommunen bør ha oversikt over teknisk, forskriftsmessig og funksjonell tilstand i kommunale bygg og boliger.

Kommunen har myndighets-, forvaltnings- og vedlikeholdsansvar for kommunale veier og gang- og sykkelstier. Dette innebærer at kommunen skal holde veiene åpne for offentlig ferdsel, ved blant annet å planlegge og gjennomføre vedlikehold, godkjenne eventuelt behov for å redusere eller stenge framkommeligheten og drifte veiene med å brøyte snø og strø.

Porsgrunn kommune har i 2022 hatt stor aktivitet mht. gjennomføring av vedlikehold- og utviklingstiltak i formålsbygg og utleieboliger. Fra 2023 har høy prisvekst innen bygg- og anleggsdrift medført at aktiviteten på drift og vedlikehold har blitt betydelig redusert, med påfølgende økt vedlikeholdsetterlep. Dette kan medføre at flere veier, bolig og formålsbygg vil bli uforholdsmessig mye dyrere å få opp på akseptabel standard i fremtiden.

Tall fra KOSTRA viser at kommunen i likhet med sammenlignbare kommuner, har hatt en stor økning i driftsutgifter per kvadratmeter i perioden 2020 til 2022. Porsgrunn har generelt lavere driftsutgifter per kvadratmeter til både vedlikehold, drift, renhold og energi. Porsgrunn bruker også en mindre andel av kommunens samlede driftsutgifter på eiendomsdrift enn sammenlignbare kommuner.

Vurdering

Ut fra informasjonen vi har samlet inn, er det ikke grunnlag for å si at det er spesiell risiko på dette området.

9.3. Boligsosialt arbeid

Lov om kommunenes arbeid på det boligsosiale feltet trådte i kraft 01.07.23. Formålet med loven er å forebygge boligsosiale utfordringer og å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Kommunen skal sørge for samordning og samarbeid på tvers av sektorer. Videre skal kommunen ha oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi.

En undersøkelse publisert i mai 2023 viser at nesten 9 av 10 kommuner mangler kommunale boliger.¹² Behovet for boliger gjelder særlig til flyktninger og personer med helseutfordringer knyttet til rus og/eller psykisk helse.

Deler av kommunens boligmasse eies av Porsgrunn boligstiftelse. De har totalt 350 leiligheter i kommunen. Totalt har de ansvaret for utleie av 60 boliger, resten leies ut fra Porsgrunn kommune. Boligene de leier ut selv er leiligheter på Bjørntvedt og Langangen.

Det kan på generelt grunnlag være risiko knyttet til samhandling/arbeidet mellom boligstiftelsen og kommunen.

Tall fra Husbanken viser at det i Porsgrunn kommune var 60 husstander som hadde startlån, hvorav 63 % var barnefamilier. Andel startlån av kjøpesum var 84 %. Totalt ble det utbetalt 28 millioner kroner i bostøtte til 1 424 husstander. Gjennomsnittlig bostøtte per husstand var på kr 2 336.

Kommunen hadde en boligstrategi med handlingsplan for perioden 2016-2019. I planstrategi 2019-2023 står det at denne planen skal revideres. I årsmelding for 2022 står det at *Temaplan for boligsosialt arbeid* skal samordnes med kommunens boligstrategi. Det er forventet at planen skal være ferdigstilt i løpet av 2023.

¹² Undersøkelsen er gjennomført av Bovel, Senter for velferds- og arbeidslivsforskning ved OsloMet

Kommunens nettoutgifter til bolig per innbygger ligger vesentlig høyere enn sammenligningskommuner. Hovedårsak skal være innleie av boliger fra Porsgrunn boligstiftelse hvor kommunen betaler husleie inkludert kapitalkostnader.

Kommunen har flere boliger per 1000 innbygger enn sammenligningskommuner. Porsgrunn hadde 21 boliger, en nedgang på 2 fra 2019. På grunn av krigen i Ukraina og økt antall flyktninger, er det i inneværende periode bevilget midler til kjøp av boliger.

Vurdering

Det er på generelt grunnlag risiko knyttet til samhandling/arbeidet mellom boligstiftelsen og kommunen. Det er også en generell risiko knyttet til om kommunen har en oversikt over boligbehovet, som kan fungere som grunnlag for kommunens planstrategi. Vi kjenner ikke til forhold som tilsier at det er særskilt risiko på dette området.

9.4. Investeringsprosjekter

Det er som regel risiko knyttet til kommunale investeringsprosjekter, og konsekvensene kan bli store. Det kan blant annet være risiko ved planlegging og saksutredning, valg av løsning, kostnadsramme, anskaffelsesprosess, kontraktsoppfølging og overtakelse. Kommunen bør ha klare myndighets- og ansvarsforhold og tiltak for å sikre gode prosesser både i planleggingen og gjennomføringen av investeringsprosjekter.

Porsgrunn kommune har gjennomført flere investeringsprosjekter de siste årene.. Det har bl.a. vært ferdigstillelse av nye Tveten ungdomsskole skole og nye Lilleborge- spesialavdeling ved Borge skole og livssynsnøytralt seremonibygge på Eidanger.

I 2023 gjennomført vi en forvaltningsrevisjon hvor vi undersøkte om kommunen har tiltak for å sikre at beslutninger om investeringer blir gjort i samsvar med gjeldende regelverk. Vi undersøkte om kommunen har:

- etablert klare myndighets- og ansvarsforhold
- tiltak som sikrer at investeringsbeslutninger er tilstrekkelig utredet
- tiltak som sikrer at habilitet blir vurdert

Vi fant flere områder hvor kommunen burde iverksette tiltak for å øke forsvarligheten i arbeidet. Høringssvaret indikerer at flere av forholdene er rettet opp og ytterligere tiltak vil bli iverksatt.

Vurderinger

Basert på at vi nylig har gjennomført en forvaltningsrevisjon innenfor virksomhetsområdet vil vi ikke anbefale en forvaltningsrevisjon på dette området i inneværende periode.

9.5. Vann og avløp

Kommunen skal sørge for en tilstrekkelig og sikker vannforsyning i samsvar med drikkevannsforskriften, og en miljømessig riktig avløpshåndtering i samsvar med

forurensingsloven. Det er krav om internkontroll, og alle kommuner skal ha beredskapsplaner for drikkevannsforsyning.

Det er ventet at VA-nettets alder, utslipp og klimatiske endringer vil medføre behov for store investeringer. Manglende investeringer og vedlikehold kan føre til utrygg drikkevannsforsyning og fare for forurensning.

Investering og drift innenfor vannforsyning og avløp blir gebyrfinansiert i samsvar med reglene for selvkost. Store investeringsbehov og høye driftskostnader kan føre til økte gebyrer for innbyggerne.

Vann og avløp

Tall fra KOSTRA viser følgende:

- Porsgrunn har en dekningsgrad på 100 % både for kommunalt avløp og drikkevann.
- Porsgrunn har gjennomsnittlige avløpsgebyr, men vanngebyr ligger noe under gjennomsnittet.
- Porsgrunn har klart høyere andel fornyet ledningsnett og spillvannsnnett de siste tre årene enn landsgjennomsnitt (uten Oslo). Dersom fornyingstakten holdes slik den er i dag vil alt lednings- og spillvannsnnett være byttet ut om 50 år.
- Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt er 100 %. I landet uten Oslo er gjennomsnittet 64 %.
- Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje var på 25,9 % i 2022. Dette er noe bedre resultat enn landsgjennomsnitt (uten Oslo).

Vannkvaliteten i Porsgrunn blir ansett som god og stabil. Kommunen har nådd målsettingene man har satt i hovedplan vann og hovedplan avløp med utskiftningene av vann og avløpsnett. I 2023 ble Valleråsen vannverk i Porsgrunn kåret til vinner i en vannkvalitetskonkurranse i regi av Norsk Kommunalteknisk Forening.

Kommunen har i 2023 redusert vedlikeholdsetterslepet. Høsten 2023 er det lagt ny inntaksledning i Meensvann, noe som vil være med på å redusere energiforbruket. Arbeidet med konseptvalgutredning for nye renseanlegg i Grenland går etter planen og det skal være god fremdrift på fjerning av fremmedvann i avløpsnett. Disse to arbeidene antas å være de viktigste oppgavene innenfor vann og avløp de neste årene og vil kreve mye ressurser.

Vurdering

Vi er ikke kjent med forhold som tilsier at det er særskilt risiko på dette området.

9.6. Brannvern og branntilsyn

Kommunen plikter å sørge for etablering og drift av et brannvesen. Brannvesenets oppgaver er å sørge for beredskap ved brann og å drive forebyggende arbeid.

Det forebyggende brannvernarbeidet innebærer bl.a. kartlegging av brannobjekt og utsatte grupper, samt tilsyn og feiing av fyringsanlegg i bygninger, inkludert fritidsboliger.

Kommunen kan ta gebyr for tilsyn og feiing. Gebyret skal fastsettes etter selvkostprinsippet.

Brannvern og branntilsyn i Porsgrunn kommune er organisert som et interkommunalt samarbeid/selskap, Grenland brann og redning IKS (GBR), sammen med Drangedal, Kragerø, Bamble, Skien og Siljan. Selskapet ble etablert i 2021 og utvidet til å inkludere Kragerø i 2022 og Skien i 2023. Det er utarbeidet en eierstrategi for GBR som ble vedtatt i 2022.

Informasjon om selskapet og vurdering er gitt i kapittel 10.2

9.7. Kultur

Kommunen skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante tiltak som legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet regionalt og lokalt, jf. kulturloven § 4. Kommunen skal sørge for at kulturlivet har forutsigbare utviklingskår, legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter og se til at personer, organisasjoner og institusjoner har tilgang til informasjon om økonomiske støtteordninger og andre virkemidler.

Kulturvirksomheten har ansvar for drift av de kommunale kulturarenaene Filmsentret Charlie, Porsgrunn Bibliotek, Kulturhuset Ælvespeilet, Bakgården Ungdomshus, Lundedalen og Stridsklev Fritidssenter. I tillegg har kommunen ansvaret for aktivitet i de kommunale idrettsanleggene samt drift av frivillighetssentralen.

Porsgrunn kommune har utarbeidet en kommunedelplan for kultur 2024-2036.

Bibliotek

Kommunene har ansvar for folkebibliotek i samsvar med folkebibliotekloven og skolebibliotek i samsvar med opplæringsloven. Det er krav om å en fagutdannet biblioteksjef, noe Porsgrunn har. Det er også krav om at bibliotekenes innhold og tjenester skal gjøres kjent, noe Porsgrunn har sikret bl.a. gjennom informasjon om bibliotekene på egne nettsider. Kommunen har meråpne bibliotek, slik at registrerte brukere kan låne bøker også utenom bemannet åpningstid. Tall i KOSTRA viser at Porsgrunn i 2022 hadde like mange utlån per innbygger som sammenligningskommunene.

Kino

Porsgrunns kommunale kino går med overskudd og har en positiv utvikling med økende kinotall. Kommunen har noe lavere besøkstall enn sammenligningskommunene.

Kulturskole

Alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud til barn og unge, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. I Porsgrunn går 13,4 % av barna mellom 6 og 15 år på kulturskolen, mens tilsvarende tall for sammenligningskommunene er 10,5 %.

Kunst

I 2021 gjennomførte vi en forvaltningsrevisjon hvor vi så på kommunens forvaltning av egen kunst. Parallelt med og som følge av funn i forvaltningsrevisjonsrapporten ble det iverksatt flere relevante tiltak som bidrar til at kommunen forvalter kunst på en forsvarlig måte

Frivillighet og tilskudd til frivillige lag og foreninger

Kommunen har et omfattende samarbeid med frivilligheten, både knyttet til kultur og aktivitetstilbud. Porsgrunn kommune har en egen fritidskoordinator for flyktninger. Koordinatoren skal legge til rette for at flere kan delta i kultur- og fritidsaktiviteter.

Kommunen yter tilskudd til idretts- og kulturformål. Både profesjonelle, amatører og frivillige lag og organisasjoner kan være mottakere av slike tilskudd. Av kommunens rutiner fremgår det at det stilles ulike krav til tilskuddsøker, hva søknaden skal inneholde informasjon om, og regler for saksbehandling.

Porsgrunn har utarbeidet en kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2017-2027.

Vurdering

Vi er ikke kjent med forhold som tilsier at det er særskilte risikoer på kulturområdet.

9.8. Klima og miljø

9.8.1. Klima

Kommunene skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, og dessuten økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forbereder seg på og tilpasser seg til klimaendringene. Planene bør omfatte tiltak mot avskoging, og ev. tiltak for økt opptak av CO₂ i skog og andre landområder. Kommunens planer bør videre omfatte informasjon om klimagassutslipp, og om energisystem og forbruk av energi. Kommunen bør sette ambisiøse mål for utslippsreduksjoner og for effektivt energiforbruk.

Porsgrunn og Skien har utarbeidet en felles energi- og klimaplan for perioden 2018-2025. Klimaplanen inneholder også et klimaregnskap. Det er satt overordnet mål om at Porsgrunn skal redusere de totale klimagassutslippene med 35 % innen 2025 (sett i forhold til 2015). Klimafotavtrykket til Porsgrunn sin egen virksomhet skal reduseres med 30 % innen 2025 (sett i forhold til 2015). Planen lister opp seks ulike strategier for å nå målene. Det er laget mange ulike tiltak for å nå målene. Tiltakene inneholder informasjon om undertiltak, ansvarlig instans, kostnadsestimat, finansieringsplan og tidshorisont. I årsberetningen for 2022 står det at man fortsatt er et stykke unna å nå målene som var satt for 2025.

Kommunen har fra 2022 begynt å lage klimabudsjett som inngår i årsbudsjett og fireårig økonomiplan (kalt handlingsprogram i Porsgrunn kommune). Kommunen har som mål at klimabudsjettet skal være et styringsverktøy for klimaarbeidet i kommunen. Det lages årsrapport for Klima- og energiplan.

I handlingsprogram 2024 står det at mange av klimatiltakene har god effekt på klimaarbeidet, men for å nå målene kreves det flere og mer målrettede tiltak fremover, samtidig som eksisterende tiltak videreføres.

Vurdering

Kommunen vil fra 2024 integrere klimahandlingsprogrammet i kommunens handlingsprogram. Kommunen har fram til nå satt mål og gjør vurderinger på hvorvidt målene nås. Siden målene ikke er nådd er det en risiko for at iverksatte tiltak ikke effektuert eller at man har overvurdert nytten av de ulike tiltakene. Kommunen har i handlingsprogram 2024 satt inn nye tiltak.

Det er risiko for at kommunen ikke bidrar til reduksjon av klimagassutslipp og dessuten for at kommunen ikke tilpasser/forbereder seg klimaendringer. Både nåværende og forrige kontrollutvalg har anbefalt at det gjennomføres en forvaltningsrevisjon på klima. Forrige kontrollutvalg foreslår at en forvaltningsrevisjon kan vinkles mot kvalitet og ressursbruk i klima- og miljørapporteringen.

Vi vurderer at det kan være hensiktsmessig at kommunen gjennomfører en forvaltningsrevisjon hvor mulige vinkling kan være gjennomføring og oppfølging av tiltak for å nå kommunens klimamål.

9.8.2. Miljø

Kommunen har flere myndighets- og samfunnsoppgaver på miljøområdet. Blant disse er ulike oppgaver knyttet til jakt, fastsetting av bestandsmål og godkjenning av bestandsplaner.

Kommunen er forurensningsmyndighet på flere områder. For eksempel i saker som gjelder opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Kommunen skal registrere opplysninger om forurenset grunn i databasen Grunnforurensning. Kommunen er også myndighet i forsøplingssaker.

Kommunen skal ha register over nedgravde oljetanker, og skal føre tilsyn bla. med at det gjennomføres jevnlig tilstandskontroller av slike tanker.

Kommunen har ansvar for å legge til rette for friluftsliv, og skal kartlegge mulige friluftsområder i hele kommunen. Kommunen skal behandle søknader om motorferdsel i utmark.

Porsgrunn kommune beskriver i sin samfunnsdel 2013-2025 at målet er å ha et bærekraftig miljø i kommunen og at dette er den viktigste grunnen til at kommunen legger til rette for en tettere bystruktur.

Porsgrunn er en del av kommunalt oppgavefelleskap for klima- og miljøberedskap i Telemark. Oppgavefelleskapet skal ivareta beredskap mot akutt forurensning og skogbrann.

Vurdering

Det kan generelt være risiko for at kommunen ikke følger opp eller prioriterer sine arbeids- og ansvarsoppgaver på miljøområdet, men vi er likevel ikke kjent med at det særskilt risiko på dette området. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

9.9. Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema	Vinkling	Kommentar
Byggesak	Saksbehandling av byggesaker	Kan gjøres i slutten av perioden.
Klimaarbeid	Planlegging, oppfølging av tiltak og/eller klimatilpasning.	

10. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

10.1. Eierskapskontroll

Eierskapskontroll er en kontroll av om den som utøver kommunens eierinteresser i selskap gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Eierskapskontroll gjelder for eierstyringen av interkommunalt selskap (IKS), aksjeselskap (AS), samvirke (SA), og for interkommunalt politisk råd (IPR) og kommunalt oppgavefelleskap (KO) når disse er selvstendige rettssubjekt.¹³

Eierskapskontroll skal utføres av revisor i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

Følgende eierskapskontroller er levert i perioden 2020-2023:

- 3807404 Eierskapskontroll – Grep Grenland AS – eierstyring og føringer for samfunnsansvar
- 3807408 Eierskapskontroll – Renovasjon i Grenland og Bjorstaddalen Avfallsanlegg AS - Renovasjonsordning for matavfall – saksbehandling og kommunikasjon. Dette var en kombinert eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskap og kommune.
- 3806403 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – Ny ferge i Porsgrunn-ansvar og prosesser

Vi har hentet innspill til risikovurderingen fra sittende ordfører, varaordfører, utvalgsledere og gruppeledere i bystyret. Når det gjelder eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap har vi fått følgende innspill:

- Grenland brann og redning, oppfølging av beslutningsgrunnlag som var grunnlag for politisk behandling. Fortrinnsvis forvaltningsrevisjon, alternativt selskapskontroll

Porsgrunn kommunens eierskapsmelding ble vedtatt av bystyret 06.02.2020 i sak 1/20.

Eierskapsmeldingen inneholder kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over eierskap og formål med eierskapet, eierprinsipper og rutiner for administrativ oppfølging av kommunens eierskap.

Ifølge eierskapsmeldingen skal eierskapsdokumentene revideres hvert fjerde år, senest høsten ett år etter konstituering av nytt bystyret.

¹³ Interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap kan organiseres både som selvstendig rettssubjekt og som en del av kommunen. Disse inngår i eierskapskontroll når de er selvstendige rettssubjekt.

Kommunen har fra 2022 begynt å lage årlige eierrapporter hvor målet er å gi et bilde av kommunens eierskap i ulike aksjeselskap, interkommunale selskap og kommunale foretak.

Porsgrunn kommune eier flere selskaper, både alene, sammen med andre kommuner og sammen med private aktører. Det er gjerne eierstyringen av selskap med størst eierandeler som får mest oppmerksomhet. For selskap med mange eiere som alle har små eierandeler, vil en pulverisering av eierstyringen være et eget risikomoment.

Oversikt over kommunens eierinteresser i selskaper og andre samarbeidsordninger framgår av kap. 10.2 om forvaltningsrevisjon i selskap og vedlegg 1.

Vurdering

Det er ulike utfordringer knyttet til eierstyringen av forskjellige organisasjonsformer og eierkonstellasjoner. Det er generelt risiko for at eierstyring ikke får tilstrekkelig oppmerksomhet i folkevalgtopplæringen, at politisk nivå ikke får god nok informasjon om selskapene, og at eiersaker ikke blir godt nok forberedt og avklart politisk før møter i eierorganene.

Valg av styre er eiers viktigste oppgave. Hva som er en hensiktsmessig organisering av styrevalgprosessene kan variere for heleide og deleide selskaper, og også ut fra selskapenes størrelse, organisasjonsform og virksomhet. Forslag til styresammensetning fra selskapers valgkomiteer er generelt ofte er lite utredet og lite dokumentert.

Det er ikke gjort generell eierskapskontroll eller evaluering av eierskapsmeldingen i Porsgrunn i forrige periode, og vi mener derfor at det kan være hensiktsmessig å gjennomføre en generell eierskapskontroll.

En generell eierskapskontroll undersøker om kommunens eierskapsmelding og retningslinjer for eierstyring er i samsvar med aktuelle regler og etablerte normer for god eierstyring, om retningslinjene og organiseringen av eierstyringen fungerer etter hensikten, og om retningslinjene blir etterlevd i praksis for et utvalg selskap.

Selskapene bør velges ut i forbindelse med bestilling. I tillegg til å vektlegge hvilken betydning selskapene har for kommunen, bør utvalget sikre en god sammensetning av selskapsform og eierfordeling, for å få et bredt bilde av hvordan eierstyringen fungerer i praksis.

10.2. Forvaltningsrevisjon i selskap

Planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal også omhandle eventuell forvaltningsrevisjon i selskap. Selskaper og temaer som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon i selskap er beskrevet i tabellen nedenfor.

Prioriteringen av forvaltningsrevisjon i selskap (vesentligheten) er som regel avhengig av kommunens eierandel, organisasjonsform, selskapets virksomhet, betydning for kommunen, selskapets størrelse og økonomiske situasjon. En eierskapskontroll kan også avdekke behov for

forvaltningsrevisjon av selskap. Ut fra et kost/nytte-perspektiv har vi innhentet begrenset informasjon om selskapene. Vi har derfor vurdert generell risiko for selskapene. Det innebærer at det vi angir er hva som *kan* være risiko, ikke at det faktisk er risiko.

Det kan generelt være risiko for at kommunens selskaper ikke oppfyller lovkrav eller målsetninger knyttet til selskapsformen og/eller kjernevirksomheten, f.eks. kvalitetskrav til tjenestene. Forvaltningsrevisjon av kjernevirksomheten er mest aktuelt for selskap som skal utføre lovpålagte kommunale oppgaver eller sentrale innbyggerrettede tjenester.

Temaer som også kan være aktuelle, er selskapets drift, etterlevelse av selskapsregelverk og relevante retningslinjer fra eierstyringen (selskapsstyring), f.eks. regler om styreansvar og dokumentasjon, regler og retningslinjer om bærekraft og annet samfunnsansvar, personvern, HMS, miljøkrav, anskaffelser, offentlig støtte, korrupsjonsforebygging, etikk og varsling. Videre kan økonomistyring og rapportering være risikoområder. For morselskap i konsern er organisering og eierstyring av datterselskap også et aktuelt tema.

Forvaltningsrevisjon i selskaper med flere eiere bør gjennomføres for eierne i fellesskap. Kontrollutvalget/revisor har ikke innsynsrett i selskap med private og statlige medeiere. Vi legger til grunn at det er mindre aktuelt med forvaltningsrevisjon i disse selskapene, og har derfor ikke beskrevet risiko der. Manglende innsynsrett er en risiko i seg selv, og disse selskapene er selvsagt aktuelle å ta med i utvalget til eierskapskontroll.

Vurdering – forvaltningsrevisjon i selskap

I tabellene på neste side har vi delt selskapene inn i selskap der kontrollutvalget har innsynsrett, dvs selskap kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner og fylkeskommuner, og selskaper der kontrollutvalget ikke har innsynsrett, dvs selskap der det også er statlige eller private eiere.

Vi har vurdert generell risiko, og har derfor ikke prioritert mellom selskapene.

Heleide aksjeselskap

Navn	Selskapets formål (forkortet/omskrevet)	Vurdering av generell risiko
Porsgrunn Utvikling AS	Erverve, opparbeide og utvikle eiendommer til bo- og næringsformål og næringsrettet infrastruktur under hensyn til by- og næringsutvikling i kommunen. Selskapet kan inngå samarbeid med aktører innen eiendomsutvikling og eiendomsdrift. Skal drives på forretningsmessig basis med en avkastning som er vanlig i bransjen.	Eiendomsvirksomhet med få ansatte, ordinær kommersiell eiendomsvirksomhet og et verktøy for byutvikling. m. Generell risiko knyttet til konsern- og selskapsstyring, styring av investeringsprosjekter, eiendomsforvaltning og anskaffelser – Skiensmodellen, jf. selskapets formål.

Deleide aksjeselskap

Navn	Selskapets formål (forkortet/omskrevet)	Eierandel	Deltakere og kontor-kommune	Vurdering av generell risiko
Grep Grenland AS Grep Grenland eier fire datterselskap	Arbeids- og inkluderingsbedrift, praktisk opplæring, arbeidstrening og tilrettelagt arbeid gjennom produksjon av varer og tjenester	34 %	Porsgrunn (kontorkommune) Skien, Siljan, Bamble	Grep hadde et betydelig underskudd i 2023, og måtte be om lån fra eierne. Risiko knyttet til måloppnåelse, økonomi, ordinær drift, selskapsstyring og konsernstyring.
Greve Biogass AS Greve Biogass eier et datterselskap, sammen med Lindum AS, som igjen er eid av Drammen kommune (Den magiske fabrikk).	Utvikle verdikjeder basert på biologisk avfall - produksjon av biogjødsel, biogass, mm	6 %	Tønsberg (kontorkommune) Skien, Porsgrunn, Bamble, Siljan og kommunene i Vestfold.	Risiko knyttet til drift og selskapsstyring, konsernorganisering og -styring.

Interkommunale selskap (IKS) og kommunalt oppgavefelleskap (selvstendig rettssubjekt)

Navn	Selskapets formål	Eierandel	Deltakere og kontor-kommune	Vurdering av generell risiko
Renovasjon i Grenland IKS RiG eier 15,7 % i Sirkulær bestiller AS, som anskaffer behandlingsavtale for matavfall og kloakkslam.	Samle, sortere og behandle avfall fra husholdninger og kommunale virksomheter.	32,92 %	Skien (kontorkommune), Porsgrunn, Bamble, Siljan.	Det ble innført ny sorteringsordning i 2023. Selskapet rapporterer om svært gode tall når det gjelder sorteringsgrad, og at omlegging til egen beholder for matavfall og sekk til plast, så langt gitt resultater som er bedre enn forventet. Risiko knyttet til måloppnåelse/ renovasjonsordning, drift og selskapsstyring, konsernorganisering og -styring.
Grenland Brann og Redning IKS GBR IKS Ivaretar kontorkommune-funksjon for KO for beredskap mot skogbrann og akutt forurensning på vegne av Porsgrunn kommune.	Ivareta eierkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap, brannforebyggende- og kontrollerende art, samt andre tiltak som naturlig hører inn under dette formål.	46 %	Porsgrunn (kontorkommune), Skien, Bamble, Kragerø, Drangedal.	Nytt selskap for Skien, mange ansatte. Risiko knyttet til særlovsoppgaver, myndighetsutøvelse, drift og selskapsstyring. Er foreslått som forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll
Grenland Havn IKS	Ivareta kommunale myndighets- og forvaltningsoppgaver etter havne- og farvannsloven, sikre regionen konkurransedyktig, framtidrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport.	66,59 %	Porsgrunn (kontorkommune), Skien, Bamble	Risiko knyttet til måloppnåelse og særlovsoppgaver, drift, selskapsstyring og myndighetsutøvelse.

Navn	Selskapets formål	Eierandel	Deltakere og kontor-kommune	Vurdering av generell risiko
Brevik fergeselskap IKS	Drifte allmenn tilgjengelig kollektivtransport med fartøy i rute i skjærgården i Porsgrunn	50 %	Porsgrunn (kontorkommune), Telemark fylkeskommune	
Det kommunale oppgavefelleskapet – Grenlands-samarbeidet	Styrke samarbeidet i Grenland. Være tett på Grenlandssamarbeidet IPR, administrere Grenland næringsfond og forvalte en aksjeportefølje.	Etter folketall – ikke entydig angitt i selskapsavtalen	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien	Etablert i 2022 etter nedleggelse av Vekst i Grenland. Risiko knyttet til måloppnåelse, tilskuddsforvaltning, drift, organisering og selskapsstyring.
Gea Norvegica Geopark IKS	Administrasjon og informasjon den geologiske naturarv i eierkommunene.	6,42 %	Porsgrunn (kontorkommune) Skien, Larvik, Bamble, Kragerø, Siljan, Nome, Vestfold fk, Telemark fk	Risiko knyttet til drift og selskapsstyring.
Vestfold og Telemark revisjon IKS	Utføre revisjonsoppgaver for deltakerkommunene.	5,9 %	Kommunene og fylkeskommunene i Vestfold og Telemark	Risiko er ikke vurdert pga at VTR ikke er uavhengig.
Sør Øst 110 IKS	Ivareta lovpålagte plikter om nødmeldesentraler	5,3 %	Svært mange kommuner	Risiko knyttet til drift og selskapsstyring.
IKA Kongsberg IKS	Legge til rette for effektiv gjennomføring av arkivloven.	4,9 %	Svært mange kommuner og kommunale selskap	Risiko knyttet til drift og selskapsstyring.
Grenland friluftsråd KO	Legge til rette for friluftsliv.	20%	Skien (kontorkommune) Bamble, Drangedal, Porsgrunn og Siljan.	Risiko knyttet til drift og selskapsstyring

Aksjeselskaper uten innsynsrett¹⁴

Selskap	Selskapets formål	Kommunens eierandel	Deltakere
Skagerak Energi AS ¹⁵ Eier fem datterselskap.	Produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft og annen energi, samt virksomhet som har tilknytning til dette, herunder deltakelse i andre selskaper.	14,83 %	Porsgrunn (kontorkommune) Skien, Bamble og Statkraft Industrial Holding AS
Visit Telemark AS	Produktutvikling, markedsføring og salg av aksjonærenes reiselivsprodukter på oppdragsbasis. Service overfor aksjonærene på oppdragsbasis. Service overfor fylkeskommunen og kommuner på oppdragsbasis.	6,1%	Skien (kontorkommune) De fleste kommunene i Telemark samt en rekke reiselivsaktører
E134 Haukelivegen AS	Arbeide for utbygging og utbedring av E134 Haukeliveien	2,17%	4 fylkeskommuner, 34 kommuner og 8 bedrifter.
Porsgrunn Min By AS	Bidra til å styrke Porsgrunn sentrum slik at kommunen som samfunn har et godt omdømme og blir et enda bedre sted for bosetting og næringsvirksomhet.	1,7 %	
Skien Dalen Skipsselskap AS	Drive turisttrafikk i Telemarksvassdraget. Selskapet kan også ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre selskaper.	0,27%	Skien (kontorkommune) Vinje, Nome, Tokke, Telemark fylkeskommune og en rekke private reiselivsaktører.

¹⁴ Selskaper med private eller statlige medeiere.

¹⁵ Skagerak Energi AS utgjør en betydelig kapitalplassering for kommunen og har kommersiell drift som formål. Enhver kommersiell investering og drift medfører en risiko for den investerte kapitalen.

10.3. Aktuelle tema for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

Tema	Vinkling	Kommentar
Eierskapskontroll	Om kommunens eierskap utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser, kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring. Kontroll av eierskapsmelding, folkevalgtopplæring og praksis for eierstyring i et representativt utvalg selskap	
Grenland brann og redning	Oppfølging av beslutningsgrunnlag som var grunnlag for politisk behandling	Kombinert eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Vedlegg: Annet interkommunalt samarbeid – ikke selvstendige rettssubjekt

Navn	Formål	Organisasjons-form	Deltakere	Kontorkommune/ vertskommune
Grenlandkommunenes innkjøpssamarbeid (GKI)	Effektivisere innkjøp gjennom felles rammeavtaler og samordning av innkjøp.	Administrativt vertskommunesamarbeid	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien	Skien, se omtale i pkt. 5.6
Krisesenteret i Telemark	Sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til dem som er utsatt for vold eller trusler i nære relasjoner	Administrativt vertskommunesamarbeid	Alle kommuner i Telemark unntatt Notodden	Skien
Barnevernsvakten i Telemark	Krise- og akuttberedskap for barneverntjenesten, og felles vaktjeneste utenom kontortid.	Administrativt vertskommunesamarbeid	Alle kommuner unntatt Notodden, Tinn og Hjartdal.	Skien
Geodatasamarbeidet i Grenland	Sikre kostnadseffektive geotjenester	Administrativt vertskommunesamarbeid	Bamble, Porsgrunn, Siljan og Skien	Porsgrunn, se omtale pkt. 4.2.2 og 9.1
Miljørettet helsevern i Grenland	Fremme helse og forebygge sykdom og skade	Administrativt vertskommunesamarbeid.	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien	Porsgrunn, se omtale i pkt. 6.7
Samba - SAMmen om BAra	Gi tilbud barn med omfattende funksjonshemming og avlastning for foreldre	Administrativt vertskommunesamarbeid	Porsgrunn og Skien	Skien, omtale i pkt. 4.2.2 og 6.4
Tolketjenesten i Grenland	Betjener cirka 70 språk og har 10 faste ansatte, og over 100 på timesbasis.	Administrativt vertskommunesamarbeid	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien	Porsgrunn, se omtale pkt. 5.10 og 5.14
Alarmsentralen Telemark	Totalleverandør av alarm- og responsentertjenester til kommuner og privatkunder.	Administrativt Vertskommunesamarbeid	Skien, Siljan, Bamble, Drangedal, Seljord,	Skien

Navn	Formål	Organisasjons-form	Deltakere	Kontorkommune/ vertskommune
			Kviteseid, Tokke og Vinje	
Vannområde Skien-Grenlandsfjordene	Vannforvaltning	Vertskommune	Larvik, Porsgrunn, Skien, Bamble	Porsgrunn
Grenlands-samarbeidet IPR	Styrke samarbeidet i Grenlandsregionen.	Interkommunalt politisk råd	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien	Skien, se omtale pkt.5.12
Kommunalt oppgavefellesskap for klima og miljø	Ivareta beredskap mot akutt forurensing og skogbrann.	Kommunalt oppgavefellesskap	Alle kommuner i Telemark	Porsgrunn, ivaretas av Grenland Brann og Redning IKS, se omtale i punkt 9.8.2
Knardalstrand renseanlegg KO	Drive felles avløpsanlegg	Kommunalt oppgavefellesskap	Porsgrunn og Skien	Porsgrunn
Kommunalt oppgavefellesskap for felles drift av verksted	Utføre vedlikehold av bil- og maskinpark	Kommunalt oppgavefellesskap	Porsgrunn og Skien	Skien
Bypakke Grenland fase 1	Redusere klimagassutslipp og luftforurensing, og legge til rette for mer kollektivreiser, sykling og gange.	Prosjektorganisert - avtale	Porsgrunn, Siljan og Skien. I tillegg deltar fylkeskommunen, Statens vegvesen, Jernbane-direktoratet og Statsforvalteren	Telemark fylkeskommune (prosjektleder/sekretariat), se omtale punkt 5.5

På vakt for felleskapets verdier

Rapporten er utarbeidet av
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Har du spørsmål til rapporten?

Ta kontakt med oss:

Telefon: 33 07 13 00

E-post: post@vtrevisjon.no

www.vtrevisjon.no

24: 4003400